

II. fejezet

Kisebbségvédelem Európában

- 2. Csibor Ferenc:** Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény? Az európai polgári kezdeményezés működésének áttekintése

Csibor Ferenc*

SIKERTÖRTÉNET VAGY KUDARCOS JOG- INTÉZMÉNY? – AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS MŰKÖDÉSÉNEK ÁTTEKINTÉSE

1 Bevezetés¹

2012-ben nyílt meg az uniós polgárság előtt a lehetőség, hogy az európai polgári kezdeményezés (röviden: EPK) intézménye által jogalkotásra irányuló kéréssel forduljanak az Európai Unió Bizottságához. Az elmúlt évtized során polgári kezdeményezések hosszú sora indult el a legkülönbélebb területeket érintve. A bevezetéskor széleskörű lelkesedés övezte az EPK-t, amelyre a közvetlen demokrácia új és forradalmi lehetőségeit tekintettek.² A lelkesedés nem kis mértékben annak köszönhető, hogy egyedülálló módon a transznacionális közvetlen demokrácia megvalósulásának eszközét jelenti a polgári kezdeményezés.³

Elmondható, hogy az európai polgári kezdeményezés jogintézménye lehetőséget nyújt az Európai Unió területén élő kisebbségeknek az EU politikai életében való aktívabb részvételére. Ezt példázza a két kisebbségvédelmi témájú kezdeményezés, a „*Minority SafePack – Egymillió aláírás az európai sokszínűségért*” és a „*Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért*”, amelyek képesek voltak sikeresen teljesíteni az összegyűjtendő támogató nyilatkozatokra vonatkozó kritériumokat, és így az uniós politika fókuszba helyezni a nyelvi-nemzeti sajátosságokkal rendelkező közösségek, illetve hagyományos lakhelyeik kérdéskörét. Ebből kifolyólag indokolt

* Egyetemi hallgató, Nemzeti Közszerkezet Egetem, Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, államtudományi osztatlan mesterképzés.

¹ Jelen tanulmány az átdolgozott, átszerkesztett változata annak az írásnak, mely 2023-ban első helyezést ért el az Országos Tudományos Diákköri Konferencia társadalomtudományi szekciójában, lásd: https://otdk.hu/storage/36_otdk_eredmenyek/36_otdk_15-tarsadalom_helyezetttek.pdf, letöltés ideje: 2023.07.07.

² Szeligowska – Elitsa 2012, 272.

³ Gherghina – Groh 2016, 375-378.

a jogintézmény holisztikus jellegű vizsgálata, hogy lássuk ténylegesen milyen lehetőséget nyújt az európai polgári kezdeményezés jogintézménye a közéletben való hatékony részvétel gyakorlatba ültetésére a kisebbségek szempontjából.

A kutatás célja, hogy áttekintést nyújtson az eddig nyilvántartásba vett polgári kezdeményezésekről, ezáltal magáról a jogintézményről. Az áttekintés külön kiterjed a polgári kezdeményezések hivatalos weboldalaira, amelyeken keresztül betekintést lehet nyerni az EPK online térben való megjelenésébe. A kutatás során hivatalos weboldalként azon oldal került meghatározásra, amely a kezdeményezés elektronikus adatlapjától elkülönülve működik, az adatlapról külön link vezet el rá, és a szervezők működtetik. Ez a meghatározás eltér a hatályos rendelet megfogalmazásától, az ott leírt weboldalra a dolgozatban adatlapként hivatkozok, mivel az egyes kezdeményezések legfontosabb adatai lelhetők fel csak rajta.⁴ Az elkülönítés indoka, hogy a szervezők saját működtetésű weboldala az a felület, amelynek legbelsőbb módon alakíthatják felépítését, tartalmát, működését. Emiatt az európai polgárok is ezen felületen keresztül vonhatók be mélyebben, nem pedig az adatlapon, amelynek tartalma a kezdeményezés alapvető adataira korlátozódik.

A kutatás első sorban kvantitatív módszerek alkalmazására épült. A munka jelentős részét tette ki az eddigi kezdeményezések által közzétett nyilvános információikak, valamint a kezdeményezések hivatalos weboldalaival kapcsolatos megfigyelések adatainak számszerű összesítése és feldolgozása.

Hipotézisünk szerint az európai polgári kezdeményezés az eddig eltelt időben nem volt képes beváltani az eredetileg hozzá fűzött reményeket. A jogintézmény még nem érte el teljes potenciálját, vagyis még várat magára, hogy az európai szintű közvetlen demokrácia hatékony eszköze legyen.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről 4. cikk (3) bekezdés.

2 Az európai polgári kezdeményezés lényege és kapcsolata az online térrel

Az EPK alapvető rendeltetése, hogy általa az Európai Unióban élő polgárok közvetlen lehetőséget kapnak az uniós döntéshozatalba való bekapcsolódásba. Egy-egy kezdeményezés végső célja annak elérése, hogy a Bizottság adott kérdésben jogalkotást kezdeményezzen. Ehhez szükséges, hogy a kezdeményezés a polgárok egy jelentősebb számát megszólítsa, ugyanis a Bizottsághoz való benyújtáshoz legalább egymillió támogató nyilatkozatnak kell összegyűlnie legalább hét tagállamból (a támogató nyilatkozatot nevezik támogató aláírásnak is). A támogató nyilatkozatokat lehet gyűjteni papír alapon, és elektronikuis formában is. A legjelentősebb megfogalmazott kritika az EPK szabályozásával kapcsolatban, hogy még ha össze is gyűlik a szükséges számú támogató nyilatkozat, a Bizottság ekkor sem köteles konkrét jogi lépéseket kezdeményezni. A Bizottság csak arra köteles, hogy érdemben megvizsgálja a kezdeményezést. A vizsgálatot követően pedig közleményt kell közzé tennie, amely tartalmazza a kezdeményezéssel kapcsolatos jogi és politikai következtetéseit, továbbá amennyiben uniós jogi intézkedést kezdeményez, úgy annak ütemtervét. A közleménynek tartalmaznia kell továbbá a Bizottság döntésének megfelelő indokolását.⁵

A polgári kezdeményezés jogintézményének legnagyobb értéke abban rejlik, hogy lehetőséget nyújt a polgárság határokon átívelő önszerveződésére. Egy-egy EPK által a tagállamok lakosai valamely számukra fontos ügy érdekében összefognak és közösen fellépnek. Ezáltal egy erős kommunikációs eszköz is, mivel általa a polgárok kifejezhetik elköteleződésüket adott ügy mellett. Egyes kezdeményezések mellett kiállhatnak nemzeti kormányok, emellett amennyiben összegyűlik az egymillió támogató nyilatkozat, az Európai Parlamentben is sor kerül meghallgatásra.⁶

⁵ Moraru 2016, 147-148.

⁶ Greenwood – Tuokko 2017, 169-170.

Az ok, amiért kiemelten fontos kérdés az EPK és az online tér kapcsolata az, hogy napjainkban a kommunikáció egyre jelentősebb része valósul meg digitális felületeken. Ezáltal a demokrácia működését is egyre komolyabb mértékben határozza meg az internet. Ebből kifolyólag a közvetlen demokrácia eszközeként funkcionáló európai polgári kezdeményezésnek is képesnek kell lennie ezen új környezetben megtalálni a helyét. Amennyiben ezen akadályt sikeresen veszi, úgy elérhetőbbé válik a polgárok számára, és hatékonyabban képes lesz szolgálni a lakosság önszerveződését.⁷

Az online térben megvalósuló kommunikáció nagymértékben elősegítheti a polgárság mélyebb bevonását az európai politikai szférába. Ezáltal a polgárok közelebb érezhetik magukhoz az Uniót, és a kialakuló európai szintű politikai diskurzusban hatékonyabban kapcsolódhatnak be, így erősödhet a lakosságban az európai identitástudat.⁸

A digitális tér előretörését és megerősödését a politikai döntéshozatalban szemlélteti, hogy több európai államban is lehetővé tették a polgárok számára, hogy elektronikusan bekapcsolójanak a döntéshozatalba. Így az Egyesült Királyságban, valamint Németországban lehetőség van e-petíciók benyújtására a törvényhozáshoz.⁹ Kiemelt figyelmet kapott az online tér az Európa jövőjéről szóló konferencia szervezésekor, külön többnyelvű digitális platformot készítettek az uniós intézmények a konferencia hatékonyabb kommunikációjának érdekében.¹⁰

További fontos tényező, hogy a fiatalabb korosztályok mutatnak nagyobb érdeklődést az uniós ügyek irányába.¹¹ Ezen korcsoport meg-

⁷ Longo 2019, 189.

⁸ Rivas-de-Roca – García-Gordillo 2021, 4.

⁹ Ivanova 2019, 118-121.

¹⁰ Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Sajtószoba: Konferencia Európa jövőjéről: mától működik a többnyelvű digitális platform. <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20210414IPR02003/konferencia-europa-jovojerol-matol-mukodik-a-tobbnyelvu-digitalis-platform> (Letöltve: 2022.05.17)

¹¹ Dominik Hierlemann – Christian Huesmann: Youth and the European Citizens' Initiative: an opportunity for the EU. Bertelsmann Stiftung: STARTSEITE Startseite? Our projects: Democracy and participation in Europe: Project new, 2018. <https://www.bertelsmann-stiftung.de/en/our-projects/democracy-and-participation-in-europe/>

szólítására alkalmasabb a digitális tér, így fontos, hogy mennyire hatékonyan képes megjelenni benne az EPK, ezáltal mennyire tudja megszólítani a fiatalokat.

Végül az európai polgári kezdeményezés működésében mindig is meghatározó szerepet játszott az online tér. Az EPK mindig is élen járt az e-demokrácia uniós szintű kialakításában, amely törekvést nagyban elősegítette a támogató nyilatkozatok online felületen történő gyűjtésének lehetősége.¹² E megállapításokkal együtt fontos továbbá kiemelni, hogy egy európai polgári kezdeményezés sikerességéhez indokolt az online kampány mellett offline, személyes kampányt is folytatni. Az adott polgári kezdeményezés szervezőinek képesnek kell lennie mind az online, mind pedig a fizikai térben eljutnia a saját célközönségéhez.

3 Az európai polgári kezdeményezés elhelyezése a demokratikus intézmények rendszerében

Az Amszterdami Szerződés hatályba lépése óta az elsődleges jog szintjén kimondott alapelv, hogy az Unió a demokrácia tiszteletben tartásának értékén alapul.¹³ A demokratikus működés megőrzése nem csak uniós szinten bír különös fontossággal, hanem a tagállamok demokratikus működésének megőrzésének is kiemelt figyelmet szentelnek az EU politikai rendszerében.¹⁴ A demokrácia elvének kiemelt fontossága miatt jelent lényeges problémát az Unió működésében felfedezhető demokratikus deficit.¹⁵ Az Európai Unió demokratikus deficitjét leginkább úgy lehet megfogalmazni, hogy a benne élő polgárok nem élik át azt, hogy érdemben részei lennének az Unió működésének. Nem éreznek szorosabb kötődést az európai szintű politikai közösséghez, és ami még fontosabb, hiányzik a kialakult közös uniós politikai iden-

project-news/youth-and-the-european-citizens-initiative-an-opportunity-for-the-eu (Letöltve: 2022.05.17)

¹² Parol 2020, 85.

¹³ Chronowski 2022, 36-37.

¹⁴ Kelemen 2019, 57-58

¹⁵ Chronowski 2018, 323-326.

titás a polgárság nagy részéből.¹⁶ A demokratikus deficit intézményi szintű orvoslását szolgálhatja az Európai Parlament, amelynek képviselőit közvetlenül választják az uniós polgárok.¹⁷ Ezen szerepét viszont abból kifolyólag nem képes teljes mértékben ellátni, hogy gyengébb jogosultságokkal rendelkezik, mint egy tagállami törvényhozás, így például az EP nem jogosult jogalkotást kezdeményezni, csak kérvényezheti azt az Európai Bizottságnál.¹⁸ Emiatt kiemelten fontos, hogy az európai polgári kezdeményezés képes legyen hatékonyan becsatornázni a polgárok akarátát az uniós szintű jogalkotásba, mivel így hatékonyabb orvossággként szolgálhat a demokratikus deficit problémájára.

A demokrácia legalapvetőbben úgy határozható meg, mint népuralom.¹⁹ E népszuverenitás értelmében az államokban a közhatalom alkalmazásával járó döntések legvégső letéteményese maga a nép, a polgárok közössége,²⁰ amely e hatalmat választott képviselőin keresztül közvetetten, vagy népszavazások útján közvetlenül gyakorolja.²¹ Míg előbbi teszi ki a főszabályt, a közvetlen demokrácia ezt eseti jelleggel kiegészíti, elsősorban népszavazások útján, de másik elterjedt megvalósulási módja a népi kezdeményezés intézménye. A népszavazástól alapjaiban az különbözteti meg, hogy míg népszavazás esetében a választópolgárok döntenek adott kérdésben, addig a népi kezdeményezés funkciója, hogy a polgárok érik el valamely kérdés napirendre vételét a törvényhozásban.²² A sikeres népi kezdeményezés esetében a kezdeményezés tárgyát köteles megvitatni a törvényhozó testület,²³ viszont a kezdeményezés nem szabja meg milyen döntésnek kell szület-

¹⁶ Miszlivetz 2002, 12-13.

¹⁷ Schmidt 2012, 661.

¹⁸ EUR-Lex: EUROPA: EUR-Lex kezdőlap: Az EU jogszabályainak összefoglalása: Glosszárrium az összefoglalókhöz: Kezdeményezési jog. <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/glossary/right-of-initiative.html> (Letöltve: 2022.06.03.)

¹⁹ Komáromi 2020, 289.

²⁰ Szentpéteri 2013, 105-112.

²¹ Takács 2007, 30.

²² Dezső 2007b, 179-180.

²³ Petrétei 2013, 296.

nie.²⁴ Népi kezdeményezés eredményezheti új jogszabály elfogadását, meglévő jogszabály módosítását, akár népszavazás megtartása által. Végül még szükséges megemlíteni a napirendi javaslat, vagy „agenda initiative” eszközét, amelynek lényege, hogy népszavazás nélkül teszi lehetővé, hogy a polgárok valamilyen kérdést a törvényhozó elé tárjanak. Így a leglényegesebb különbsége a bemutatott népi kezdeményezéstől, hogy népszavazáshoz kötődés nélkül irányul jogszabály elfogadására vagy módosítására.

4 Az EPK mint sajátos transznacionális demokratikus intézmény

A fentebb leírtak alapján megállapítható, hogy az európai polgári kezdeményezés jogintézménye a közvetlen demokrácia megnyilvánulásának egy formája. A résztvevő polgárok közvetlenül nyilvánítják ki akarataikat adott kérdéssel kapcsolatban, nem pedig képviselők útján. A közvetlen demokratikus intézmények közül első sorban az „agenda initiative”, magyarul napirendi javaslat jogintézményével rokonítható.²⁵ A leglényegesebb különbség a két jogintézmény között, hogy míg utóbbi adott országban belül érvényesül, addig az EPK transznacionális módon valósul meg.

Az európai polgári kezdeményezés és a demokrácia kérdéskörében külön figyelmet kell szentelni azon kritikáknak, miszerint az EPK nem kellően demokratikus, mivel a Bizottságot nem kötelezi jogszabálytervezet készítésére egy sikeres kezdeményezés. Ez két okra vezethető vissza: a demokratikus deficit fentebb említett problémakörére, valamint az Unió sajátos politikai rendszerére. Érdeemes megemlíteni, hogy a népi kezdeményezéssel foglalkozó szakirodalomban nem kap

²⁴ A hatályos magyar jogban már nem létezik a népi kezdeményezés intézménye, lásd: Az Országgyűlés hivatalos weboldala: Főoldal: HIVATAL: Közérdekű adatok: Általános közzétételi lista: Az ország háza: Országos népszavazás (népi kezdeményezés): Bevezetés. https://www.parlament.hu/aktual/2011_xcii/index/nepszav/nepszav_bev (Letöltve: 2022.06.03.)

²⁵ Bővebben lásd: Benda – Dabis – Wágner 2019, 70-71.

ilyen kiemelt figyelmet a gondolat, hogy mivel nem köti a jogalkotót a kezdeményezés, nem kellően demokratikus.²⁶

A demokratikus deficit kérdésköre már az 1980-as években felmerült az Unióval kapcsolatos szakirodalomban. Forrásaiként említhető többek között az intézmények nem kellően átlátható működése, a tagállami végrehajtó hatalom túlsúlyos szerepe az uniós döntéshozatalban, illetve az Európai Parlament gyengébb szerepe a jogalkotásban.²⁷ Mivel az Unióval kapcsolatban a demokratikus deficit eleve jelentős diskurzus tárgya, ebből kifolyólag kiemelt figyelem övezi az EPK-t is, mint a közvetlen demokrácia új intézményét. Ezen kiemelt figyelemből kifolyólag nagyobb hangsúlyt kap azon kérdés is, hogy a Bizottság nem köteles jogszabálytervezetet készíteni egy sikeres kezdeményezés esetében. Így felmerül az a kérdés, hogy ha a Bizottság úgy dönt, nem kezdeményez jogalkotást egy sikeres kezdeményezést követően, akkor mennyire érzik a kezdeményezést támogató polgárok azt, hogy az uniós döntéshozatal eltávolodott a lakosságtól. Általánosságban elmondható, hogy minél több polgár támogatta az adott kezdeményezést, annál negatívabb lesz a fogadtatása a Bizottság azon döntésének, hogy nem készít jogszabálytervezetet a kezdeményezés alapján.

A kritikák másik lehetséges indoka az unió sajátos politikai rendszere. A tagállamok esetében a törvényhozás egyértelműen egy konkrét szerv (parlament, országgyűlés) jogosultsága. Ezzel szemben az Európai Unió esetében a jogalkotási jogkör megoszlik az Európai Tanács, a Parlament és a kezdeményező Európai Bizottság között.²⁸ A népi kezdeményezés intézmények esetében a címzett adott tagállam törvényhozása, amelyet az állampolgárok választanak meg. Így a döntést, hogy az adott kezdeményezés tárgyában sor kerül-e törvényalkotásra a közvetlenül megválasztott tagállami parlament hozza meg. Ezzel szemben az Unió esetében a döntést a Bizottság hozza meg, amelyet egyrészt nem az uniós polgárok választanak, másrészt a jogszabály elfogadására nem jogosult, az a Tanács és a Parlament hatásköre. Így

²⁶ Perkowska 2019; Selejan-Gutan 2019; Jarinovska 2013

²⁷ Arató – Koller 2019a, 199-201.

²⁸ Arató – Koller 2019b, 43.

az összetettebb intézményrendszerből kifolyólag a polgároknak jobban felmerülhet azon érzés, hogy nem képesek érdemben eljuttatni üzenetüket a jogalkotásért felelős szereplőkhöz. Ezáltal, ha a Bizottság végül nem készít jogszabálytervezetet a sikeres kezdeményezés alapján, a kezdeményezést támogató polgárok joggal érezhetik úgy, hogy az Unió elzárkózik a lakosság igényeitől, nem kíván rájuk érdemben reagálni.

A megfogalmazott kritikák ellenére is fontos kiemelni az EPK intézményének fontosságát. Napjainkban nincs még egy olyan eszköze a demokráciának, amely által több ország polgárai kifejezhetnék álláspontjukat egy tagállami határokon átnyúlóan fontos céllal kapcsolatban.

5 Az EPK helye az Európai Unió intézményrendszerében

Az Európai Bizottság (EB) áll a legszorosabb kapcsolatban a polgári kezdeményezéssel, a szervezőknek ugyanis a Bizottságnál kell, hogy kérelmezzék kezdeményezésük nyilvántartásba vételét, amely ekkor elvégzi a befogadhatósági tesztet. Az egymillió támogató nyilatkozatot összegyűjtött kezdeményezést is a Bizottság vizsgálja meg, és végső soron az EB mérlegelésen múlik, hogy az adott kezdeményezés eredményeként elindul-e uniós jogalkotás.²⁹ Egy kezdeményezés folyamatának minden lényeges állomásánál a Bizottság az a szerv, amely érdemi döntésre jogosult a kezdeményezés megvalósulásával kapcsolatban.

A Bizottság szerepét tovább erősíti az uniós jogalkotásban betöltött funkciója. Néhány szakpolitikai terület kivételével (mint például a közös kül- és biztonságpolitika) a Bizottság az egyetlen uniós szerv, amely jogosult jogszabálytervezet előterjesztésére. Mint a jogszabálytervezet előterjesztője jelentős befolyással van annak tartalmára.³⁰ Egy-

²⁹ Az Európai Bizottság hivatalos weboldala: Home: Az Európai Bizottságról: Részvétel európai ügyekben: Európai polgári kezdeményezés. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/get-involved/european-citizens-initiative_hu#howto-organiseaninitiative (Letöltve: 2022.05.07.)

³⁰ Szegedi 2019, 62-63.

egy polgári kezdeményezés legfontosabb célkitűzése annak elérése, hogy adott kérdés rendezésére uniós jogszabályt fogadjanak el.³¹ Ebből kifolyólag a Bizottság befolyása túlnyúlik magán a polgári kezdeményezés folyamatán, mivel amennyiben egy kezdeményezés eléri célját, és eredményeként megszületik az uniós jogi aktus, az is a Bizottság előterjesztett tervezete alapján fog megtörténni. Ezen tervezet pontos tartalmának kidolgozása, a szabályozás céljának megvalósulását szolgáló részletszabályok megalkotása az EB hatásköre. Így a sikeresnek tekinthető kezdeményezések esetén is alapvetően a Bizottság akaratán, és belátásán múlik végül milyen hatást fognak kifejteni az Európai Unió működésére.

Egy polgári kezdeményezés folyamatába abban az esetben kapcsolódik be az EP, ha sikeresen képes volt összegyűjteni a kezdeményezés egymillió támogató nyilatkozatot. Ekkor miután a szervezők benyújtották érvényes kezdeményezésüket a Bizottsághoz, sor kerül egy nyilvános meghallgatásra a Parlament előtt, ahol lehetőséget kapnak a szervezők arra, hogy ismertessék céljaikat. Ezt követően a Parlamentnek lehetősége van állásfoglalást elfogadni a kezdeményezéssel kapcsolatban.³² A nyilvános meghallgatással kapcsolatban megállapítható, hogy egy fontos megjelenési lehetőség az adott kezdeményezés számára, amely által szélesebb nyilvánosságot kaphat sikere. A Parlament EPK-hoz való viszonyulásáról elmondható, hogy az eddigi évek során támogatását fejezte ki a kezdeményezés intézményével kapcsolatban.³³

Szemben az Európai Parlamenttel, egy polgári kezdeményezés közvetlen módon nem kerül kapcsolatba a másik társjogalkotó szervvel, vagyis a Tanáccsal. Ez nem jelenti azt, hogy az intézmény semmilyen módon ne fejtene ki hatást adott EPK-val kapcsolatban azáltal, hogy egy sikeres kezdeményezés alapján a Bizottság által benyújtott jogi aktus tervezetét módosíthat az eljárás során a Tanács, érdemi hatást

³¹ Diaconu 2018, 32-33.

³² Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Hallassa a Hangját!: Polgári kezdeményezés. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/hu/be-heard/citizen-s-initiative> (Letöltve: 2022.05.08.)

³³ Longo 2019, 199.

gyakorolhat arra, végül milyen hatást fog kifejteni az adott kezdeményezés.

Végül az Unió intézményei közül külön ki kell emelni az Európai Unió Bíróságának szerepét, amelynek ítéletei jelentős mértékben hozzájárultak az EPK fejlődéséhez. Ítéleteiben a Bíróság olyan alapelveket állapított meg, amelyek máig érdemben meghatározzák az Európai Unió jogrendszerének működését.³⁴ Ezen szerepéből kifolyólag az európai polgári kezdeményezés bevezetését követően komoly jogfejlesztő hatással volt az EPK-hoz kapcsolódó uniós joggyakorlatra. Az EuB megalapozta a lehetőséget, hogy érdemben foglalkozzon a Bizottság által a kezdeményezésre adott válaszként közzétett közleményével, amikor megállapította, hogy ezen közlemény jogi aktusnak minősül.³⁵ Ítéleteiben többek között kimondta, hogy a Bizottság a befogadhatósági vizsgálat elvégzésekor köteles figyelembe venni a szervezők által benyújtott minden információt, emellett a polgári kezdeményezés vizsgálata során szükséges elkülöníteni a politikai és a jogi elemeket. További fontos megállapítása volt a Bíróságnak, hogy polgári kezdeményezés nem pusztán csak jogi aktus megalkotására irányulhat, hanem meglévő jogi aktusok hatályon kívül helyezésére is.³⁶ Az EPK hozzáférhetőségét erősítette a Bíróság azáltal, hogy megállapította, a részvételi demokrácia alapelveinek minél szélesebb körben kell érvényesülnie a befogadott kezdeményezések esetében.³⁷

6 A polgári kezdeményezés folyamatának bemutatása

Egy polgári kezdeményezés lebonyolításának legelső lépése az ügynevezett szervezői csoport létrehozása, amely az adott kezdeményezés lebonyolításáért felel. Ezen csoportnak legalább hét természetes személyből kell állnia, akik legalább hét tagállamban rendelkeznek beje-

³⁴ Azoulai – Rasnača 2016, 170-173.

³⁵ Vogiatzis 2020, 695.

³⁶ Karatzia 2018, 164-170.

³⁷ Athanasiadou 2019, 269.

lentett lakhellyel, és elérték az európai parlamenti választásokon való részvételhez szükséges életkort.³⁸

A szervezői csoport benyújtja a Bizottsághoz nyilvántartásba vételi kérelmét, amely tartalmazza a kezdeményezés címét, célkitűzéseit, a kapcsolódó uniós rendelkezéseket. A Bizottság ekkor megvizsgálja a kezdeményezés befogadhatóságát, és amennyiben nem találja befogadhatónak úgy erről tájékoztatja a szervezőket, akik módosíthatják kezdeményezésüket, majd újra benyújthatják.³⁹

A nyilvántartásba vételt követő hat hónapon belül a szervezők megkezdhetik a támogató aláírások gyűjtését, a gyűjtés befejezéséig egy 12 hónapos határidő áll rendelkezésükre.⁴⁰ A támogató nyilatkozatok gyűjtése zajlik mind papír alapon, mind pedig elektronikus gyűjtőfelületen. A gyűjtési időszak lejártát követően az egyes tagállamokban gyűjtött támogató nyilatkozatokat benyújtják a szervezők az adott tagállam hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerv részére ellenőrzésre.⁴¹ (Magyarország esetében az ellenőrzést végző hatóság a Nemzeti Választási Iroda.)⁴²

A tagállami közigazgatási szerv ellenőrzését követően a szervezők benyújtják kezdeményezésüket a Bizottsághoz. A polgári kezdeményezés akkor tekinthető érvényesnek, ha azt a tagállamok legalább egynegyedében (a gyakorlatban ez hét tagállamot jelent) legalább egymillió aláíró támogatja.⁴³ Ezen felül további kritérium, hogy az egyes tagállamokban az aláírók száma elérje az adott tagállamra meghatározott számot (Magyarország esetében ez 15771 aláírás.)⁴⁴

A Bizottság a hozzá benyújtott érvényes kezdeményezést megküldi az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociá-

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 5. cikk

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 6. cikk

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 8. cikk

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 12. cikk

⁴² Európai Unió: Európai polgári kezdeményezés: Kezdőlap: Az egyedi online gyűjtési rendszerek hitelesítésére jogosult hatóságok: https://europa.eu/citizens-initiative/authorities-certification-individual-online-collection-systems_hu (letöltve: 2022.03.07.)

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 3. cikk

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete I. melléklet

lis Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, valamint a nemzeti parlamenteknek.⁴⁵ Ekkor nyílik meg a lehetőség a szervezők számára, hogy ismertessék kezdeményezésüket mind a Parlament, mind pedig a Bizottság előtt. A folyamat végén a Bizottság közleményben ismerteti a kezdeményezéssel kapcsolatos álláspontját.⁴⁶ A közlemény kiterjed az jogalkotás kezdeményezésére, ennek elmaradása esetén pedig annak indokolására, miért nem szükséges új jogszabályt alkotni az adott kérdésben.

Az európai szintű polgárság bevezetését az Európai Unióról szóló szerződés 1993-as hatálybalépése hozta el. A közvetlen demokrácia lehetősége, amely a polgári kezdeményezés lényege, ekkor még nem adatott meg. Ezt a fajta közvetlen demokratikus érdekérvényesítést a 2003-ban előterjesztett alkotmánytervezet már tartalmazta, viszont a francia és holland elutasítás miatt végül megakadályozta az Unió alkotmányának megvalósulását.⁴⁷

Így jutunk el végül a liszaboni szerződéshez, amely ténylegesen bevezette az európai polgári kezdeményezést.⁴⁸ A polgári kezdeményezések szervezésére vonatkozó részletes szabályozás megalkotása későbbre tehető, az Európai Parlament és a Tanács 211/2011/EU rendeletének (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről elfogadásával.⁴⁹ Ezen szabályozás alapján a legelső polgári kezdeményezések 2012-ben indultak el, ezzel elhozva az Európai Unió történetének egy jelentős mérföldkövét, a polgárokat megillető európai szintű közvetlen érdekérvényesítés lehetőségét.

6.1 Kezdeti lelkesedés majd kifulladás

Az EPK bevezetésekor megfogalmazott elvárások között szerepelt, hogy hatékonyan képes lesz csökkenteni az EU demokratikus deficit-

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 14. cikk

⁴⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 15. cikk

⁴⁷ Petrescu 2013, 45-49.

⁴⁸ Vataman 2013, 268.

⁴⁹ Petraru 2011, 71.

jét, általa közelebb lehet hozni az uniós intézményeket a tagállamokban élő polgárokhoz. Továbbá azt várták ezen új lehetőségtől, hogy a bevezetésének köszönhetően mélyebben bevonódnak a polgárok az európai jogalkotásba és politikai folyamatokba.⁵⁰

A bizakodó elvárásokkal szemben a gyakorlati megvalósulás több problémával is járt, és jelentős kritikákat fogalmaztak meg a bevezetést követő első néhány év elteltével. A problémák egy része a Bizottság által elvégzett jogi befogadhatóság teszthez kapcsolódnak. Ezen teszt esetében a Bizottság a kezdeti időszakban túlon túl megszorítóan értelmezte a kritériumokat, és kezdeményezések nagy számát utasította el.⁵¹

További problémaként jelentkezett a polgári kezdeményezés megszervezésének kihívása. Komoly személyi igényt támaszt a szervezőkkel szemben az egyes országokban az aláírásgyűjtés megszervezése, a kezdeményezés népszerűsítése, és a kapcsolódó kommunikáció. A szervezés kihívásaival kapcsolatban a Bizottság sokszor nem nyújtott kellő segítséget a szervezőknek.⁵²

Végül a megfogalmazott kritikák harmadik kategóriája a Bizottság aránytalanul kiterjedt döntései szabadságára vonatkoztak. Egyrészt ahogy az fentebb kifejtésre került, az egyes kezdeményezések befogadhatósági vizsgálatok a Bizottság egymaga dönt arról, hogy adott kezdeményezés elindulhat-e. Emellett amennyiben egy kezdeményezés képes összegyűjteni a szükséges számú támogató aláírást, az sem bír kötelező erővel a Bizottságra nézve. Mint a jogalkotás kezdeményezésének kizárólagos letéteményese szabad diszkréció illeti meg azzal kapcsolatban, hogy ténylegesen lesz-e hatása az adott kezdeményezésnek. Ez magában hordozza annak veszélyét, hogy eltávolodjon a megfogalmazódó népakarattól, ezáltal aláásva a polgári kezdeményezés legfontosabb célkitűzéseit.⁵³

⁵⁰ Oana-Mariuca Petrescu: Strengthening the Idea of by Citizens, for Citizens in the Context of the European Citizens' Initiative - Brief Analysis of Initiatives. *Romanian Journal of European Affairs*, 14. (2014), 2. 5-28. 11. Petrescu 2014, 152.

⁵¹ Karatzia 2018, 152.

⁵² Moraru 2016, 149-156.

⁵³ Vogiatzis 2017, 261.

6.2 A polgári kezdeményezés reformja

A jogintézmény működésének első néhány évét követően mélyreható felülvizsgálat indult el az uniós intézmények részéről, melynek célja volt feltárni a polgári kezdeményezéssel kapcsolatos problémákat, és kijavításuk lehetséges módjait. 2015-ben mutatták be a Bizottság jelentését, valamint fogadták el a Parlament kapcsolódó állásfoglalását. Mindkét dokumentum foglalkozott a hatályos szabályozás hiányosságaival és problémaival, valamint felhívta a figyelmet a szabályozás megújításának szükségességére. Ezt követően lényeges lépés volt, hogy 2017-ben a Bizottság benyújtotta javaslatát, amely egy új polgári kezdeményezésre vonatkozó rendelet elfogadására irányult. A tárgyalások és előkészítő munkálatok 2018-ban vették kezdetüket, a folyamat lezárásaként szolgált, amikor elfogadásra került az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről, amely 2020. január elsejével lépett hatályba.⁵⁴

Az elfogadott reformcsomag az európai polgári kezdeményezés intézményének több területét is érintette. Először is kiemelten fontos, hogy a reform által megnyílt a lehetőség arra, hogy szervezők által kötelezően létrehozandó szervező csoport valamely tagállamban bejegyzett jogi személyiséggel rendelkezzen. Ezáltal a továbbiakban nincs szükség a szervezők közvetlen jogi felelősségvállalására, valamint könnyebbé vált a kezdeményezések támogatását.

Azon problémára, hogy a Bizottság kezdeményezések nagy számának bejegyzését utasította el megoldást nyújt a két lépésben lezajló nyilvántartásba vétel. Amennyiben a benyújtott kezdeményezésre a Bizottság részéről az a válasz érkezik, hogy nem rendelkezik hatáskörrel, úgy a szervezőknek két hónap áll rendelkezésükre, hogy módosítsák és újra benyújtsák kezdeményezésüket. Ha a Bizottság másodjára is megállapítja hatáskörének hiányát a kezdeményezés egyes részeinek esetében, úgy lehetséges azon részeit bejegyezni, amelyek tekintetében a probléma nem áll fenn. A reform eredményeként áll

⁵⁴ Tárnok 2020, 150-152.

rendelkezésre a szervezőknek a bejegyzést követő hat hónapos időszak, amelyen belül dönthetnek, mikor indítják az aláírásgyűjtést.⁵⁵

Végül az online térben való megjelenés szempontjából kiemelten fontos, hogy a reform következtében a Bizottság bevezetett egy központi rendszert a támogató nyilatkozatok elektronikus gyűjtésére. A korábbi rendszer keretében a Bizottság egy saját fejlesztésű aláírásgyűjtő szoftvert bocsátott a szervezők rendelkezésére. A szoftver viszont nehezen használható volt, és több technikai probléma is felmerül vele kapcsolatban. Megoldásként végül a Bizottság megkapta a feladatot, hogy egy központi online gyűjtési rendszert hozzon létre, amelybe feltölthetők a papír alapon gyűjtött nyilatkozatok is. A rendszer egyik legfontosabb újdonsága, hogy most már összekapcsolható a szervezők saját weboldalaival, így azokon is megjelenhet az aláíró felület.⁵⁶

7 Egy polgári kezdeményezés életútja – Minority SafePack

A gyakorlatban is bemutatva, milyen kihívásokat jelenthet egy polgári kezdeményezés lebonyolítása röviden bemutatom a „*Minority SafePack – Egymillió aláírás az európai sokszínűségért*” életútját. A kisebbségvédelmi tartalma mellett azért választottam ezt a kezdeményezést, mert ezen keresztül megfigyelhetők a fentebb bemutatott kérdéskörök, mint például a Bizottság megszorító értelmezése és a bejegyzés visszautasítása, vagy a nehézségek az aláírásgyűjtés folyamatában.

A kezdeményezés célja az elismert nemzeti kisebbségek helyzetének javítása, továbbá az európai kulturális és nyelvi sokszínűség védelme volt.⁵⁷ Ennek érdekében a szervezők a kezdeményezés által szerették volna elérni uniós jogi aktusok megalkotását, amelyek támo-

⁵⁵ Parol 2020, 82-84.

⁵⁶ Tárnok 2020, 150-152.

⁵⁷ Tárnok Balázs: Kiáll-e az Európai Parlament a Minority SafePack mellett? Nemzeti Közszerkeleti Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet. <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2020/12/14/kiall-e-az-europai-parlament-a-minority-safe-pack-mellett> (Letöltve: 2022.02.23.)

gatják a regionális és kisebbségi nyelvek megmaradását, fejlődését az oktatáson, kultúrán, regionális politikán keresztül.

A kezdeményezés története egészen 2013-ig nyúlik vissza, amikor a szervezők benyújtották bejegyzés iránti kérelmüket, amelyet a Bizottság visszautasított. Erre reagálva a szervezők keresetet nyújtottak be az Európai Törvényszékhez, melyben kérelmezték a Bizottság határozatának semmissé nyilvánítását. A keresetben hivatkoztak egyrészt arra, hogy a Bizottság nem tett eleget indokolási kötelezettségének elutasító határozatában, továbbá az elutasításnak nem volt kellő jogalapja. A peres eljárás 2017-ben zárult le, amikor a Törvényszék helyt adott a felpereseknek, megsemmisítve a Bizottság elutasító határozatát.⁵⁸

Az ítéletet követően még 2017-ben sor került a kezdeményezés Bizottság általi bejegyzésre, amelyet követően elindulhatott a támogató aláírások gyűjtése. Az aláírásgyűjtési időszak 2018. áprilisában zárult le, amikorra 1,3 millió támogató nyilatkozatot sikerült összegyűjteni, vagyis a kezdeményezés elérte az érvényesség határát, és be lehetett nyújtani a Bizottsághoz. A kezdeményezés széles körű támogatottságát jól mutatja, hogy mind a 28 tagállamban sikerült aláírásokat összegyűjteni.

Fontos kérdés, milyen kihívásokkal találták szembe magukat a szervezők az aláírásgyűjtés folyamata során. Először is általános tapasztalatként jelentkezett, hogy a lakosság jelentős része nem ismeri a polgári kezdeményezés intézményét, így az aláírásgyűjtés során külön figyelmet kellett szentelni a bemutatásának. További kihívást jelentett a papíralapú aláírásgyűjtés során az aláíró ív bonyolultsága, emellett a polgárok vonakodtak megadni személyes adataikat.⁵⁹ Külön figyelmet érdemel, hogy a gyűjtés decentralizált módon zajlott. A gyűjtést koordináló Rákóczi szövetségen kívül más szervezetek is részt vettek a támogató nyilatkozatok gyűjtésében. Ez a decentralizáltság tette lehetővé, hogy rövid idő alatt nagy számú támogató nyilatkozat gyűljön össze.⁶⁰

⁵⁸ Tárnok 2017,

⁵⁹ Tárnok 2019, 144-145.

⁶⁰ Tárnok 2020, 163-166.

A kezdeményezés Bizottsághoz történő benyújtását követően sor került a szervezők meghallgatására az Európai Parlamentben, ahol párthatárokon átívelő támogatás fogadta.⁶¹ A Parlament plenáris ülésén állásfoglalást fogadott el, amelyben kifejezte támogatását a kezdeményezés mögött, és felszólította a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket a jogalkotás megkezdésének irányába.⁶²

A széleskörű támogatás ellenére végül az Európai Bizottság úgy ítélte meg, nem szükséges jogalkotást kezdeményeznie a *Minority SafePack* polgári kezdeményezés célkitűzéseinek megvalósításának érdekében. A 2021. januárjában közzé tett közleményében kifejtette, hogy a kezdeményezés minden pontjának esetében kielégítő védelmet nyújt a nyelvi kisebbségek számára a meglévő intézményrendszer.⁶³

A legújabb fejlemény a polgári kezdeményezés eddigi életútjában, hogy 2021. március 24-én a szervezők keresetet nyújtottak be a Törvényszékhez, melyben kérelmezték a Bizottság döntésének érvénytelenítését. A szervezők ketesetét a Törvényszék 2022. november 9-i ítéletében elutasította, ezzel megerősítve jelen tanulmány bevezetőjében közölt helyzetértékelést az EU és a közvetlen demokrácia viszonyáról.⁶⁴ A szervezők 2023. január 23-án fellebbezést nyújtottak be az Európai Unió Bíróságához, így továbbra is fennáll a lehetősége, hogy a Bizottság döntését végül hatályon kívül helyezik.⁶⁵

⁶¹ Tárnok Balázs: A Minority SafePack nyilvános meghallgatása az Európai Parlamentben – széleskörű támogatást élvez a kezdeményezés. Nemzeti Közszerzői Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet. <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2020/10/16/a-minority-safe-pack-nyilvanos-meghallgatasa-az-europai-parlamentben-szeleskoru-tamogatast-elvez-a-kezdemenyezes> (Letöltve: 2022.02.23.)

⁶² Európai Parlament: Hírek: Sajtószoba: Minority SafePack: a Parlament támogatja Európa sokszínűségét (sajtóközlemény) 2020.12.17. <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20201211IPR93639/minority-safe-pack-a-parlament-tamogatja-europa-sokszinuseget> (Letöltve: 2022.02.23.)

⁶³ Tárnok Balázs: Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést. Nemzeti Közszerzői Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet. <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2021/01/15/az-europai-bizottsag-lesoportea-az-asztalrol-a-minority-safe-pack-kisebbssegvedelmi-kezdemenyezest> (Letöltve: 2022.02.23.)

⁶⁴ A Törvényszék 2022. november 9-i ítélete – Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság T-158/221. sz. ügy

⁶⁵ Federal Union of European Nationalities: Appeal filed against the lower court

A *Minority SafePack* története eklatáns módon bemutatja milyen kihívásokat jelenthet egy polgári kezdeményezés megszervezése és véghezvitele. A kampány hazai szakasza rámutat az átlag polgárok szkepticizmusára, akik vonakodtak megadni személyes adataikat. Az Európai Parlament támogatása jelzi, hogy az európai polgári kezdeményezés valóban képes hatékonyan becsatornázni a kontinens lakosainak akarátát az uniós intézményekhez, melynek eredményeként napirendre kerülhetnek a lakosságot érdeklő kérdések. Végül az Európai Bizottság döntése, miszerint nem kezdeményez jogalkotást az EPK pontjaiban jól illusztrálja a polgári kezdeményezés egyik legfontosabb, és egyben legkérdésesebb vonását, miszerint nem bír jogi kötőerővel a Bizottságra. Mivel az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezett eljárás még nem zárult le, így nem tudhatjuk biztosan, mi lesz a végső sorsa a kezdeményezésnek. Azt kijelenthetjük, hogy bármilyen döntés is fog születni az ügyben, az meghatározó lesz az európai polgári kezdeményezés jövőjének szempontjából.

8 Az európai polgári kezdeményezés a számok tükrében

Ebben az alfejezetben az eddig nyilvántartásba vett kezdeményezések összesített adatainak bemutatása következik. Az adatokat az polgári kezdeményezések hivatalos nyilvántartása nyújtotta, ahol minden bejegyzett kezdeményezés külön elérhető saját adatlappal rendelkezik.⁶⁶ Az egyes adatlapokkal kapcsolatban ki kell emelni, hogy a tartalmukról a szervezők gondoskodnak, nem pedig valamely központi szerv. Ez vezethet azon problémához, hogy bizonyos esetekben az adatok hiányosan vagy ellentmondásosan adtak meg a szervezők. A hiányos adatoknak legjelentősebb példája, hogy a sikertelen polgári kezdemé-

decision on the Minority SafePack. <https://fuen.org/en/article/Appeal-filed-against-the-lower-court-decision-on-the-Minority-SafePack> (Letöltve: 2023.06.28.)

⁶⁶ A nyilvántartás elérhető: Európai Unió: Európai polgári kezdeményezés: Kezdőlap: Kezdeményezés keresése: https://europa.eu/citizens-initiative/find-initiative_hu

nyezések csak nagyon kis részénél érhető el a támogató nyilatkozatok száma.

Az adatbázisban elérhető adatokkal kapcsolatban felmerülő problémákra nyújt példát az alábbi három kezdeményezés:

- „*Kündigung Personenfreizügigkeit Schweiz*”,⁶⁷
- „*Pour une gestion responsable des déchets, contre les incinérateurs*”,⁶⁸
- „*DO NOT COUNT EDUCATION SPENDING AS PART OF THE DEFICIT! EDUCATION IS AN INVESTMENT!*”.⁶⁹

Az első két kezdeményezés esetében a német, a másikon pedig a francia címetek tüntettem fel, ennek oka, hogy az adatbázis nyelvét angolra átállítva is a címek az eredeti nyelveken maradnak. A megértést tovább nehezíti, hogy nemcsak a címek, hanem a kezdeményezések leírásainak nyelve sem változik. A harmadik kezdeményezés esetében a probléma a címmel kapcsolatban merül fel: amennyiben az adatbázis nyelve magyarra van állítva, úgy az eredeti görög betűkkel kiírt cím jelenik meg: „*Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΞΙΖΕΙ! ΜΗΝ ΤΗΝ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙΣ ΣΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ!*”.

8.1 A polgári kezdeményezés alakulása az évek során

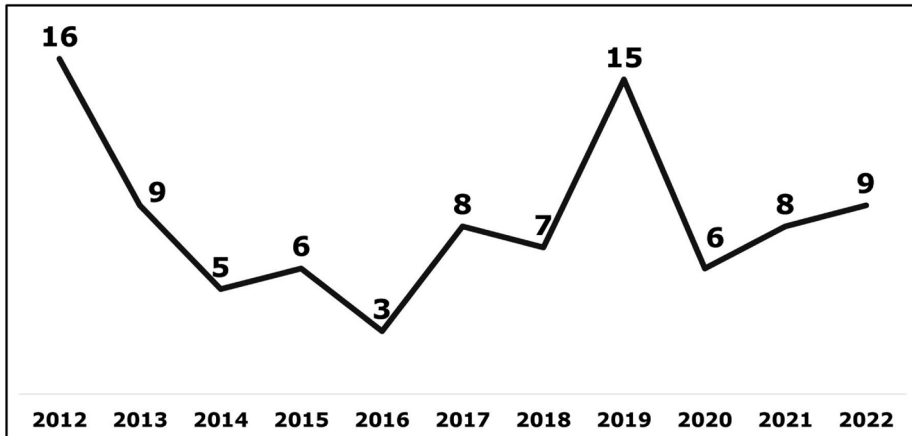
Az első adat, amelyet vizsgálok, hogy adott évben hány polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése vette kezdetét. A választás amiatt az aláírásgyűjtés megkezdésére esett, mivel ez a folyamat azon pontja, amitől kezdve az adott kezdeményezés elkezd szorosabban kapcsolatba lépni az európai lakossággal, és az érdemi kampány is kezdetét veszi. Így ezen mérőszem jelzi a legszembetűnőbben, hogy az adott évben mennyire élénken jelent meg Európa életében.

⁶⁷ Kezdeményezés tárgya: Svájci polgárok szabad mozgásának megszüntetése.

⁶⁸ Kezdeményezés tárgya: Felelős hulladékgyűjtés.

⁶⁹ Kezdeményezés tárgya: Oktatási költségek ne legyenek beleszámolva a tagállami költségvetések deficitjébe, oktatásfejlesztés.

1.sz. ábra: Adott évben hány EPK aláírásgyűjtése kezdődött (Forrás: saját szerkesztés)

Az adatgyűjtés lezárásának dátuma: 2023.03.27. A gyűjtés összesített eredményeit tartalmazó táblázat a dolgozat 1-es számú melléklete.

A kezdeti időszak lelkesedést mutatja, hogy 2012-ben, amikor megnyílt a lehetőség a bejegyzésre akkor kiugróan magas számú, 16 darab polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése vette kezdetét. A kimagasló kezdést követően viszont gyors és drasztikus csökkenés indult el, amely egészen 2016-ig folytatódott, mely évben már csak három polgári kezdeményezés támogató nyilatkozatainak gyűjtése indult el. A csökkenés egybecseng a bemutatott csalódással, a kezdeti időszakban jelentkező problémákkal és kihívásokkal. Jól kirajzolódik, amint ezen negatív tényezők hatására visszaesik a lelkesedés.

A 2016-os mélypontot követően viszont újfent növekedés figyelhető meg, amely 2019-ben csúcsosodik ki, mikorra 15 kezdeményezés esetében veszi kezdetét a támogató nyilatkozatok gyűjtése. Úgy vélem, hogy ezen növekedés háttérében első sorban a 2015-ben elindult átfogó reformfolyamat pozitív hatása fedezhető fel. A folyamat kezdetén a Bizottság jelentésében sorra vette azon kérdéseket, amelyek esetében szükséges a szabályozás javítása.⁷⁰ A Parlament közleményében kifejtette, hogy a polgári kezdeményezés a demokrácia kiemelt eszköze, és

⁷⁰ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU rendelet alkalmazásáról (COM/2015/0145)

fontos a fejlesztése.⁷¹ A reformok során végig cél volt, hogy az EPK-t hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá tegyék. A 2019-ben elfogadott rendelet megoldást nyújtott több felmerült problémára, például megnyílt a lehetőség a részleges nyilvántartásba vételre. Ezáltal a reformfolyamat azt mutatta, hogy az EU intézményei pozitívan állnak az EPK-hoz, és céljuk, hogy sikeres legyen. A pozitív hozzáállás, és a reform során eredmények hatására újra hasonló hozzáállás alakulhatott ki, mint az EPK bevezetésekor, hogy a kezdeményezések által érdemi hatást lehet kifejezni az uniós napirendre. Ennek következtében újra polgárok nagyobb csoportja dönthetett úgy, hogy él a polgári kezdeményezés lehetőségével.

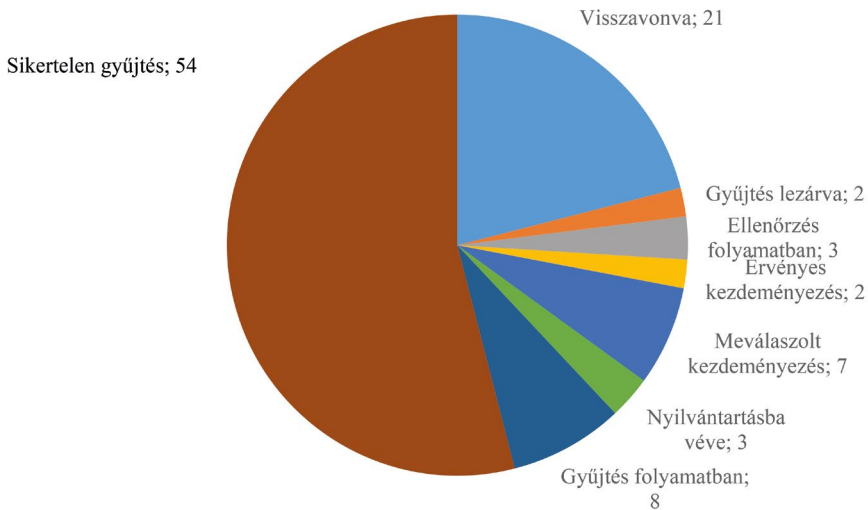
2019-et követően viszont újra egy jelentősebb visszaesés figyelhető meg, 10 alá csökkentek a kezdeményezések. A visszaesés hátterében nagy valószínűséggel a 2019 elején kirobbant koronavírus világjárvány, és a kezelésére bevezetett különféle korlátozó intézkedések állhatnak. A világjárvány általánosságban rengeteg bizonytalanságot hozott az élet legkülönbözőbb területein, így logikus, hogy csökkent a hajlandóság egy olyan jelentős projekt megindításának tekintetében, mint amilyen egy európai polgári kezdeményezés megszervezése. Bizakodásra ad okot, hogy 2021-ben már újra nagyobb számú kezdeményezés indult el, és a jelenleg rendelkezésre adatok alapján a növekedés tovább folytatódik.

8.2 Az eddigi polgári kezdeményezések áttekintése

A polgári kezdeményezések alakulásának időbeli vizsgálatát követően szükséges megvizsgálni, hogy az eddigi összes EPK milyen eredményt mutathat fel. Az eddig nyilvántartásba vett kezdeményezéseknek a hivatalos adatbázisban megadott státuszok szerinti megoszlását a 2. számú ábra szemlélteti.

⁷¹ Az Európai Parlament 2015. október 28-i állásfoglalása az európai polgári kezdeményezésről (2014/2257(INI))

2.sz. ábra: Eddigi EPK-k megoszlása

Forrás: a szerző saját szerkesztése

2023-ra a nyilvántartásba vett kezdeményezések száma elérte a 100-at. Belegondolva, hogy pusztán csak 10 év alatt sikerült elérni ezt az eredményt önmagában nem tekinthető túl alacsonynak az érték. Másrészt viszont az EPK célja, hogy az egész Európai Unió szerte indulhassanak kezdeményezések ügyekben, amelyek érdeklik a lakosságot. Ebből a szempontból a nyilvántartásba vett kezdemények számára már nem tekinthető akkora sikernek.

A polgári kezdeményezés meghatározó sikerének elmaradását szemlélteti, hogy az eddig nyilvántartásba vett összes kezdeményezés több mint fele sikertelen gyűjtéssel zárult. Lehetséges ok, hogy mivel egy nem igazán régóta létező jogintézményről van szó, így az európai lakosság részéről jelentkezhet egyfajta távolságtartás a kevésbé ismert jelenséggel szemben. A másik oldalról megközelítve mivel egy eddig precedens nélküli nemzetközi demokratikus érdekérvényesítési lehetőségről van szó, így a szervezőknek is jobban ki kell tapasztalniuk, hogyan érdemes nekifogni egy polgári kezdeményezésnek.

A sikertelen kezdeményezések mellett egy másik negatív kategóriát jelent a visszavont kezdeményezések halmaza. A hatályos szabályozás

értelmében a kezdeményezés nyilvántartásba vételét követően bár-mikor dönthetnek úgy a szervezők, hogy visszavonják kezdeménye-zésüket, ezzel véget vetve a folyamatnak.⁷² Az eddig nyilvántartásba vett kezdeményezések ötöde került visszavonásra. Ezen adat szintén azt mutatja, hogy mivel egy viszonylag fiatal jogintézményről van szó, így maguknak a szervezőknek is még ki kellett tapasztalnia sok mindent az elmúlt 10 év során. A visszavonás döntése mögött megany-nyi lehetséges indok állhat, így szinte lehetetlen megmondani, hogy egyes kezdeményezések esetében mi volt a konkrét ok. Ennek ellenére a kezdeményezések weboldalainak vizsgálatakor vissza fogunk térni a visszavonás kérdéskörére, ugyanis néhány kivételes esetben a szer-vezők közzétették a döntés mögötti motivációjukat.

A legsikeresebbek azon kezdeményezések, amelyek képesek voltak összegyűjteni az egymillió támogató nyilatkozatot, majd ezt követően a Bizottság válaszolt a benyújtást követően. Ilyen EPK az adatgyűjtés lezárásának időpontjában csak hét darab volt, amely az összes kezde-ményezés tizedét sem éri el. A megválaszolt kezdeményezések ilyen alacsony száma jól mutatja, hogy az európai polgári kezdeményezés még nem tekinthető teljes sikertörténetnek, és még várat magára, hogy beváltsa az eredetileg hozzá fűzött reményeket.

Az elmúlt három évben fellendülés volt megfigyelhető a polgári kezdeményezések tekintetében, ugyanis öt olyan EPK-ról beszélhe-tünk, amelyek esetében ebben az időszakban összegyűlt az egymillió támogató nyilatkozat. Ezek:

- *„Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért”*⁷³ (aláírásgyűjtés vége: 2021.05.07.);
- *„Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket”*⁷⁴ (aláírás-gyűjtés vége: 2021.09.31.);

⁷² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 7. cikk

⁷³ Kezdeményezés tárgya: Nemzeti, etnikai, kulturális, vallási, nyelvi szempontból tagállamon belül elkülönültrégiók támogatása a kohéziós alapok és más uniós forrá-sok célzott felhasználása által.

⁷⁴ Kezdeményezés tárgya: Szintetikus növényvédő szerek kivonása, mezőgazdasági termelés a biológiai sokféleség helyreállítása.

- „*Stop Finning*”⁷⁵ (aláírásgyűjtés vége: 2022.01.31.);
- „*Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket...*”⁷⁶ (aláírásgyűjtés vége: 2022.08.31.),
- „*Fur Free Europe*”;⁷⁷ (aláírásgyűjtés vége: 2023.03.01.).

Szükséges megjegyezni, hogy az EPK folyamatára vonatkozó szabályozás alapján a szervezők maguk dönthetik el, hogy az aláírások ellenőrzését követően mikor nyújtják be kezdeményezésüket a Bizottsághoz érdemi vizsgálatra.⁷⁸ Az időpont megválasztásának háttérében számos ok állhat, valószínűsíthetően olyan időpontot szeretnének választani, amikor megfelelő a politikai helyzet ahhoz, hogy pozitív fogadtatásban és elbírálásban részesüljön a kezdeményezésük. Egy különös eset az „*Állítsa meg a szélsőséges nézeteket*”⁷⁹ elnevezésű kezdeményezés, amelynek aláírásgyűjtése már 2018. végén lezárult, viszont még mindig nem nyújtották be a szervezők a Bizottsághoz. Nem állnak rendelkezésre információk azzal kapcsolatban mikor várható a kezdeményezés benyújtása, mik a szervezők további célkitűzései. Ellenpéldaként felhozható a „*Mentsük meg a méheket...*” kezdeményezés, amelyet a szervezők nemcsak benyújtottak a Bizottsághoz, de 2023. áprilisában a Bizottság közzétette hivatalos válaszát, így ez lett a hetedik megválaszolt kezdeményezés.

⁷⁵ Kezdeményezés tárgya: Cápauszony-kereskedelem betiltása.

⁷⁶ Kezdeményezés tárgya: Kozmetikai termékek gyártásához felhasznált állatkísérletek korlátozása.

⁷⁷ Kezdeményezés tárgya: Szőrmetermelés betiltása.

⁷⁸ Ez a megállapítás csak a legutóbbi rendeletmódosítás hatálybalépése (2019. ápr. 17.) előtt keletkezett EPK-kra igaz, egyéként a szervezőknek, a hatályos EPK rendelet 13. cikke értelmében az utolsó tagállami ellenőrző hatóság igazolásának kézhezvételét követő három hónapon belül szükséges benyújtaniuk kezdeményezésüket a Bizottsághoz.

⁷⁹ Kezdeményezés tárgya: Szélsőséges nézetek negatív következményeinek megelőzése és csökkentése.

8.3 A sikeres kezdeményezések áttekintése

Kiemelt figyelmet kell szentelni azon kezdeményezések csoportjának, amelyek sikeresen összegyűjtöttek egymillió támogató nyilatkozatot. A vizsgálathoz egy csoportba soroltam a már megválaszolt kezdeményezéseket, továbbá azokat, amelyek adatlapjain egymillió fölötti támogató nyilatkozatot tüntettek fel, a gyűjtés lezárását követően, vagy az ellenőrzés megkezdése után. A gyűjtés eredményeit összegzi a 3. számú ábra, amelyen külön be van jelölve sárga egyenessel az egymillió határ.

3.sz. ábra: Sikeres kezdeményezések támogató nyilatkozatai

Forrás: A szerző saját szerkesztés

A kezdeményezések adatait áttekintve először kijelenthető, hogy egyik sem távolodik el jelentős mértékben az egymillió határtól, nincs egyetlen egy olyan nyilvántartásba vett kezdeményezés, amely a 12 hónapos határidőn belül kétféle millió támogató nyilatkozatot gyűjtött volna össze. Alapvetően ezen jelenség nem tekinthető komoly problé-

mának, hiszen a szabályozásban megszabott célt így is képesek voltak elérni. Ennek ellenére figyelembe kell venni, hogy az Európai Unió lakossága közel 450 millió főt számlál. Ezen számadat fényében érdekes kérdésként vetül fel, hogy mennyiben tekinthető valóban sikeresnek egy olyan transznacionális kezdeményezés, amely az egész kontinensen nem képes kétmillió polgárt megszólítani.

Különös esetet jelent a „*Tiltsák be a glifozátot...*”⁸⁰ kezdeményezés, mivel a szervezők már a 12 hónapos határidő felénél befejezték a támogató aláírások gyűjtését. A vonatkozó szabályozás ugyanis csak azt mondja ki, hogy 12 hónapon belül kell az egymillió aláírást összegyűjteni, azt nem tiltja meg, hogy amennyiben korábban összegyűlik, úgy a szervezők már akkor befejezzék a gyűjtést. Egyedi megközelítést mutat a megoldás, ahol az elsődleges cél nem a minél több nyilatkozat összegyűjtése, hanem amint megvan a szükséges mennyiség, úgy minél gyorsabban benyújtják a Bizottsághoz. A megközelítés határozottan képes növelni a polgári kezdeményezés hatékonyságát, viszont felveti a kérdést, hogy mekkora mértékben rontja a reprezentativitását.

Az adatok vizsgálatának egy másik lehetséges szempontja, hogy mekkora kihívást jelent elérni az egymillió határértéket. Itt először ki kell térni arra, hogy a tizenkét kezdeményezésből csak kettő olyan van, amely egymillió-ötszázezer fölötti támogató nyilatkozatot volt képes összegyűjteni, a maradék nyolc pedig inkább az egymillióhoz áll közel. Megállapítható, hogy valóban kihívást jelent a szükséges számú támogató nyilatkozat összegyűjtése, hiszen azon kezdeményezések esetében, amelyeknek sikerült, sem jelentős túllépéssel történt.

Amennyiben azt a kérdést szeretnénk megválaszolni, hogy szükséges-e módosítani az egymillió küszöböt, úgy vélem a rendelkezésre álló adatok alapján az egymillió határérték megfelelő. Végső soron a szabályozás célja, hogy a Bizottság elé olyan kezdeményezések kerüljenek behatóbb vizsgálatra, amelyek az európai polgárok meghatározó csoportja számára fontos ügyeket képviselnek. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az egymillió nyilatkozatnak legalább hét tagál-

⁸⁰ Kezdeményezés tárgya: Glifozát tartalmú gyomirtó szerek betiltása, növényvédő szerek engedélyezésére vonatkozó eljárás felülvizsgálata.

lamból kell összegyűlnie. Ezen szempont beemelésével már magabiztosan kijelenthető, hogy egy sikeres kezdeményezés érdemileg képes volt mozgósítani az európai lakosságot. A küszöbérték csökkentése elkerülhetetlenül magával vonná, hogy bagatell kezdeményezések is előtérbe kerüljenek, amely hosszabb távon rombolná az intézmény megítélését. Amennyiben pedig megemelnék az elvárt nyilatkozatok számát, úgy olyan kezdeményezések esnének ki, amelyek képesek voltak mozgósítani az európai polgárságot. Az utóbbi eset azt vonná magával, hogy tovább csökkenne az emberek Unióba vetett bizalma, valamint erősítené a demokratikus legitimáció problémáját.

Mivel különösen fontos kérdés, hogyan lehet sikeresen elérni egymillió európai polgár támogatását, érdemes röviden megvizsgálni, hogy a sikeres kezdeményezések céljai milyen területeken mozognak. A tizenkét sikeres kezdeményezésből kettő („*Minority Safepack...*”, „*Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért...*”) célja a nemzeti, etnikai, nyelvi kisebbségek védelme, helyzetük javítás.

Az „Egy közülünk” kezdeményezés célja a magzati élet védelme, egy olyan téma, amely már hosszú idő óta képes megmozgatni az embereket és élénk polgári fellépéseket elindítani. Az „*Állítsa meg a szélsőséges nézeteket*” kezdeményezés célja a szélsőségesség kiszorítása a belső piacról. A maradék hat kezdeményezés céljait tekintve alapvetően mind a tág értelemben vett zöld területre tehető. Megtalálható a célok között a klasszikus környezetvédelem (például „*Mentsük meg a méheket...*”), az állatvédelem, a vízkészletek védelme. A zöld kérdésekről elmondható, hogy mostanra a közbeszéd stabil és fontos elemivé váltak, így nem meglepő, hogy az EPK tekintetében is meghatározó szerepet töltenek be. Emellett általában olyan célkitűzésekről van szó, amelyekkel támogatása gyakran magától értetődő a tudatos polgárok számára, például az egészségre káros glifozátot tartalmazó növényvédő szerek betiltása. Emellett a zöld kérdésekhez országtól függetlenül viszonylag hasonlóan viszonyulnak az emberek, így nem jelent nehézséget a határokon átívelő mozgósítás.

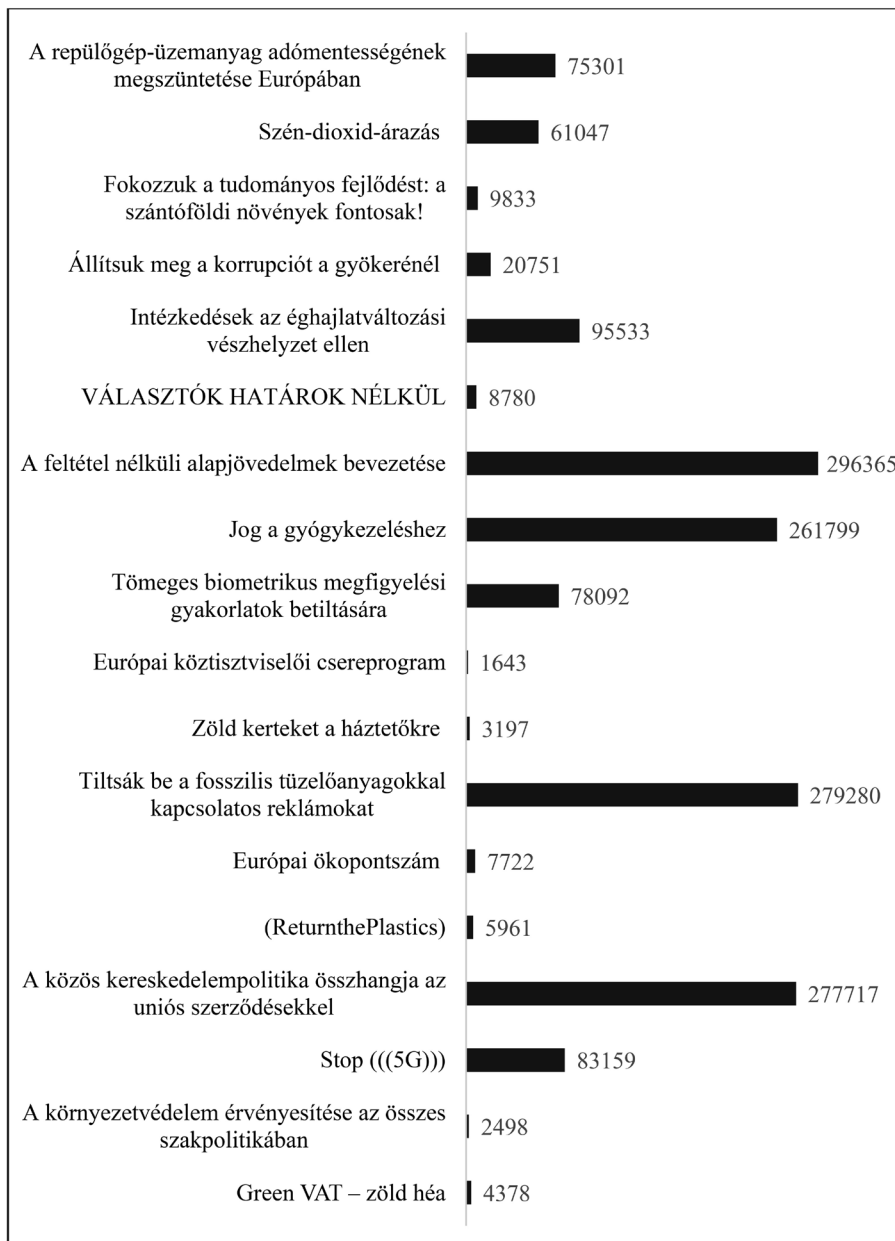
8.4 A sikertelen kezdeményezések eredményei

A sikertelen kezdeményezések nagy részének esetében a szervezők nem adták meg, hány nyilatkozatuk gyűlt össze.⁸¹ A jelenség háttérében az állhat, hogy nem látják értelmét a számadat közzétételének, ha maga a kezdeményezés nem tudta elérni célját. A 4. számú ábra tartalmazza azon viszonylag kevés sikertelen kezdeményezést, amelyek esetében mégis fellelhető a támogató nyilatkozatok száma (lásd a következő odalon).

Az adatok egészen széles skálán mozognak, van olyan EPK, amely esetében még tízezer támogató aláírásról sem lehet beszélni, és van olyan is, amelynek a szervezői kétszáz ezer nyilatkozatot voltak képesek összegyűjteni. Mivel csak nagyon kis számú minta áll rendelkezésünkre, így nem lehetséges kiterjedt következtetéseket levonni a kezdeményezésekre nézve. Ennek ellenére az, hogy milyen széles skálán mozognak az eredmények jól mutatja az európai polgári kezdeményezés sokszínű természetét. Lehetséges, hogy egyik kezdeményezés csak egy kisebb településnyi embert fog tudni megmozgatni, még egy másik képes lesz Európa-szerte reakciókat kiváltani. Amiatt fontos, hogy a hatáskörrel rendelkező intézmények tudatosan tegyenek az EPK intézményének megerősítéséért, hogy az utóbbi fajta kezdeményezésből legyen minél több az elkövetkezendő években.

⁸¹ E tanulmány keretében sikertelennek azon európai polgári kezdeményezéseket nevezem, melyek nem tudták maradéktalanul teljesíteni az EPK-k kettős sikerkritériumát, vagyis az egy millió aláírást, és a legalább hét tagállamban átlépett, lakosság-szamarányos küszöbértéket.

4.sz. ábra: Sikertelen kezdeményezések támogató nyilatkozatai

Forrás: A szerző saját szerkesztés

8.5 A visszavont és újra benyújtott kezdeményezések

Az összegyűjtött adatok feldolgozásakor különös jelenség tűnt fel, néhány európai polgári kezdeményezés elnevezése kétszer tűnt fel az összesítő táblázatokban. Először úgy véltem, hogy hiba következtében megkétszereződött néhány adatsor. Ezzel szemben kiderült, hogy szó sincs hibáról, hanem van három olyan kezdeményezés, amelyeket kétszer vettek nyilvántartásba más-más bizottsági nyilvántartási számokkal. A három kezdeményezés címei: „Európai Kezdeményezés a Médiapluralizmusért”⁸², „Let me vote”,⁸³ és „Single Communication Tariff Act”.⁸⁴

Mindhárom kezdeményezés még 2012-ben, vagyis a legelső évben amikor indulhattak polgári kezdeményezések, került először nyilvántartásba vételre. A „Let me vote”, és „Single Communication Tariff Act” kezdeményezések közel azonos időben lettek nyilvántartásba véve, ami után a támogató nyilatkozatok gyűjtése kezdetét is vette, és egymáshoz közel vonták vissza mindkettőt a szervezők, 2012. végén és 2013. elején. Az „Európai Kezdeményezés a Médiapluralizmusért” időben kis mértékben eltávolodik az első kettőtől, mivel az első nyilvántartásba vétele 2012. vége felé történt. A visszavonásokat követően röviddel újra kérelmezték a szervezők a nyilvántartásba vételt, amely után másodjára is elindult a támogató nyilatkozatok gyűjtése.

Nagy valószínűséggel az intézményt övező kezdeti tapasztalatlan-ság és bizonytalanság áll a kezdeményezések szokatlan megvalósításának hátterében. Végül a három kezdeményezés egyike sem volt képes kellő számú támogató nyilatkozatot összegyűjteni, így hosszú távon nem kapcsolódik hozzájuk jelentős hatás. Érdekességként megjegyezhető, hogy az „Európai Kezdeményezés a Médiapluralizmusért” egyike azon kevés sikertelen kezdeményezésnek, amelynek elérhető a

⁸² Kezdeményezés tárgya: A médiapluralizmus védelmezése a nemzeti szabályozások részleges harmonizációja révén a felügyeletet ellátó szervek tekintetében.

⁸³ Kezdeményezés tárgya: Nem saját tagállamában tartózkodó állampolgár tartózkodási helye szerinti minden választáson részvétel lehetővé tétele.

⁸⁴ Kezdeményezés tárgya: Mindent magába foglaló távközlési díj bevezetése az Unió egész területén.

támogató nyilatkozatainak száma. Végző soron a kétszeri nyilvántartásba vételek nem voltak komoly hatással az EPK alakulására, de mint a kezdeti történet különös eleme érdemes megjegyezni.

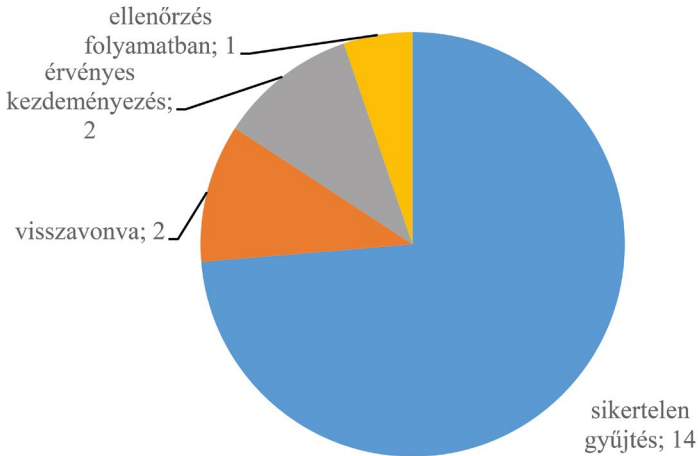
8.6 A Covid-19 járvány hatása a támogató nyilatkozatok gyűjtésének határidejére

A 2020-ban kirobbant koronavírus világjárvány hatására jelentős változások következtek be az élet minden területén. A járvány kezelése végett a tagállami kormányok korlátozó intézkedések széles körét vezették be. A korlátozások kihatottak az EPK lebonyolítására, így a támogató aláírások gyűjtésére is. Az Európai Unió felismerte a megváltozott helyzetet, és hogy az milyen nehézségeket jelent a szervezők számára a polgári kezdeményezésük lebonyolításában. A kialakult helyzet kezelésének céljából került elfogadásra az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1042 rendelete (2020. július 15.) a Covid19-világjárványra tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendeletben előírt gyűjtési, ellenőrzési és vizsgálati szakaszokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatos ideiglenes intézkedések megállapításáról. A rendelet felhatalmazta a Bizottságot, hogy végrehajtási rendeleteket bocsájtson ki, amelyekben meghosszabbítja a polgári kezdeményezések számára a támogató nyilatkozatok gyűjtésére rendelkezésre álló határidőt.

A Bizottság eddig három végrehajtási határozatot fogadott el, amelyekben meghosszabbította a támogató nyilatkozatok gyűjtésének határidejét, ezek sorszámai: 2020/2200, 2021/360, és 2021/944. A határozatokban az egyes érintett kezdeményezések gyűjtési időszakának új zárónapja külön-külön dátummal került megjelölésre.

A gyűjtési időszakok meghosszabbítása 19 polgári kezdeményezést érintett. Ezen polgári kezdeményezések állapot szerinti megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5.sz. ábra: Covid-19 miatt meghosszabbított gyűjtési időszakokkal rendelkező EPK-k megoszlása

Forrás: A szerző saját szerkesztés

Első ránézésre negatív képet festhet, hogy a meghosszabbított gyűjtési időszak ellenére a kezdeményezések jelentős hányada így is sikertelenül ért véget. A Covid-19 okozta válsághelyzethez kapcsolódó rendkívüli állapotok következtében kiemelt figyelmet kell szentelni az időszak során elért sikereknek. A leglényegesebb siker, hogy három olyan kezdeményezés is van, amelyek meghosszabbított gyűjtési határidővel képesek voltak elérni az egymillió határt. Ezek a „*Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért...*”, a „*Stop Finning...*”, továbbá a „*Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket...*” kezdeményezések.

9 Az európai polgári kezdeményezés az online térben

A kutatás másik fontos területe az európai polgári kezdeményezés online térben való megjelenésének vizsgálata. Ekkor a vizsgálat célja volt egyrészt az egyes polgári kezdeményezések internetes jelenléte volt, másrészt pedig azon jó gyakorlatok összegyűjtése, amelyek a jövőben elősegíthetik a hatékonyabb online jelenlét létrehozását. A vizsgálat során a korábban is említett adatbázisban az egyes polgári kezdemé-

nyezések adatlapjain elérhető hivatalos oldalra vezető linkeket használtam fel. A weboldalakat állapotuk szerint kategóriákba soroltam és összesítettem, az eredményeket a dolgozat 2-es mellékletét alkotó található táblázat tartalmazza.

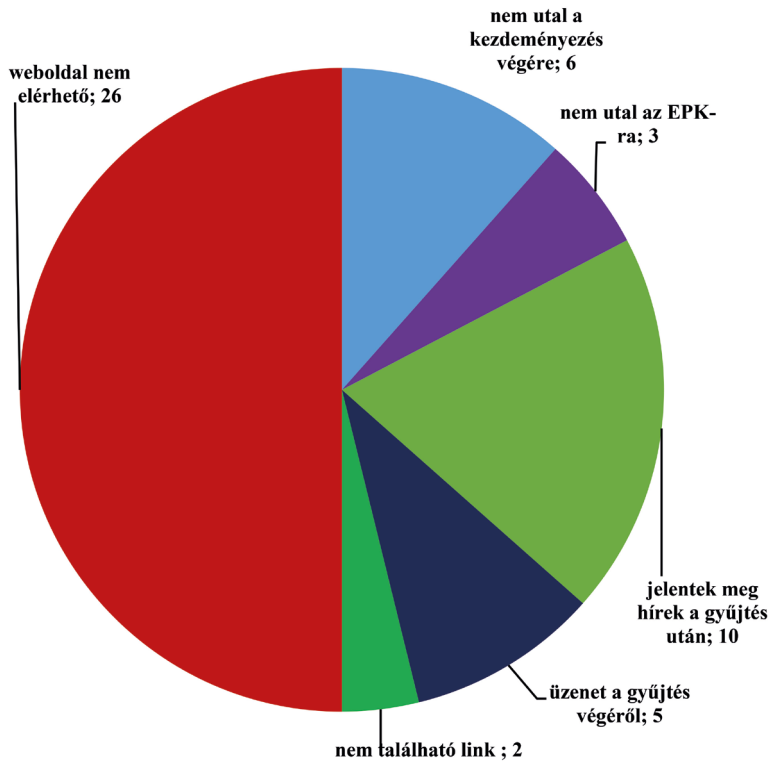
A közösségi média vizsgálata tudatos döntés eredményeként nem képezte a kutatás részét. Ennek oka, hogy egy olyan kiterjedt és komplex kérdéskör, amely, ha részét képezte volna jelen kutatásnak, akkor elkerülhetetlenül szétfeszíti kereteit. Eleve kihívást jelent annak kiválasztása, mely közösségi média felületeket érdemes vizsgálni, a teljesség igénye nélkül néhány példa: Facebook, Twitter, TikTok. Emellett külön kidolgozott módszertant igényel annak vizsgálata, hogy adott polgári kezdeményezés mennyire hatékonyan képes kihasználni a közösségi médiát: önmagában az, hogy rendelkezik például Facebook-oldallal még nem jelenti azt, hogy hatékonyan képes élni vele. Ezen okokból kifolyólag fókuszált a kutatás csak a kezdeményezések weboldalainak vizsgálatára, amelyek visszakövethetőbbek, és jobban kategorizálhatók, mit a különféle közösségi média felületek oldalai.

A weboldalak vizsgálatán túl egy kérdőív útján megkerestem az egymillió támogató nyilatkozatot elért kezdeményezések szervezőit. A kérdőív által céloim olt feltárni, hogy a saját polgári kezdeményezésük esetében milyen kihívásokkal találták szemben magukat az online térben való megjelenéssel kapcsolatban.

9.1 A sikertelen kezdeményezések weboldalai

A polgári kezdeményezések weboldalainak vizsgálatát először érdemes azon EPK-kal kezdeni, amelyek esetében sikertelenül zárult a támogató nyilatkozatok gyűjtése. Ennek indoka, hogy az eddigi kezdeményezések legnagyobb csoportjáról beszélünk. Az online tér egyik legnagyobb értéke abban rejlik, hogy rajta keresztül a lakosság transznacionális szerveződése tovább folytatódhat. A weboldal elsődleges funkciója áttevéődhet a nyilatkozatok gyűjtésének elősegítéséről egyéb lakossági aktivizmus szervezésére.

6.sz. ábra: Sikertelen kezdeményezések weboldalai

Forrás: A szerző saját szerkesztés

Az önszerveződés adott kezdeményezésen túlnyúló lehetőségének ellenére, ha rátekintünk a rendelkezésre álló adatokra látszik, hogy a sikertelen kezdeményezések esetében a szervezők ritkán foglalkoznak a weboldal további igazgatásával. Amint azt a 6. számú ábra szemlélteti, a 54 sikertelen kezdeményezés közül 26-nak elérhetetlen már a weboldala. Ez egyrészt jelentheti azt, hogy a linkre kattintva valamilyen hibüzenet fogad, vagy pedig egy teljesen más oldalra visz a link. Ezek a kezdeményezések tulajdonképpen elvesztek az online tér szempontjából. Ugyanez mondható el azon két kezdeményezéséről, amelyek adatlapján nincs hivatalos oldalra mutató link, és az elnevezésükkel végzett keresésével sem található saját oldal. Az oldalakat utoljára az adatgyűjtés lezárásának napján 2023.03.27-én próbáltam felkeresi.

26 sikertelen kezdeményezésnek ellenben elérhető volt a weboldala a kutatóskor. Az elérhető oldalak közül először azokkal érdemes foglalkozni, amelyek valamilyen reakciót, üzenetet tartalmaznak a támogató nyilatkozatok gyűjtésének lezárásával kapcsolatban. Ezek a „Szabad Európai E-cigarettázásért”,⁸⁵ a „Szén-dioxid-árzás az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében”,⁸⁶ és a „SZÜNTESSÜK MEG A CSALÁST és visszaélést...”,⁸⁷ „VÁLASZTÓK HATÁROK NÉLKÜL”,⁸⁸ „A feltétel nélküli alapjövdelem bevezetése az EU egészében”⁸⁹ elnevezésű kezdeményezések oldalai. Mindhárom oldal megnyitásakor egy üzenet fogadja az oldalátogatót, amelyben a szervezők leírják, hány támogató nyilatkozatot sikerült összegyűjteniük, és köszönetet mondanak az aláíróknak, segítőknek. Megfigyelhető, hogy az üzenetekben nem kudarcként mutatják be kezdeményezésüket, hanem egyfajta félsikerként, hogy legalább ennyi embert sikerült mozgósítaniuk, és képesek voltak kifejezni akarataikat. Ez egy kifejezetten pozitív felhasználása a weboldalnak, hiszen egyrészt segít csökkenteni a sikertelenül lezárt aláírásgyűjtés felett érzett csalódottság érzését, másrészt emléket állít a kezdeményezésnek, és mindazoknak, akik részt vettek benne.

Tíz olyan sikertelen kezdeményezés van, amelyeknek a hivatalos weboldalán, miután lezárt a támogató nyilatkozatok gyűjtése, még hosszú időn keresztül jelentek meg hírek, bejegyzések a kezdeményezés témájában. Például a „Tisztességes közlekedés Európában”⁹⁰ kezdeményezés weboldalán még 2019-ben is jelentek meg hírek a közlekedés

⁸⁵ Kezdeményezés tárgya: Az elektromos cigaretta általános célú szabadidős eszközzé történő minősítése.

⁸⁶ Kezdeményezés tárgya: Fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának visszafogása, energiatakarékosság és megújuló energiaforrások használatának ösztönzése.

⁸⁷ Kezdeményezés tárgya: Az európai intézmények feljogosítása, hogy szigorúbb szankciókat alkalmazzanak azokban az uniós tagállamokban, amelyek nem tagjai az Európai Ügyészségnek.

⁸⁸ Kezdeményezés tárgya: Az európai intézmények feljogosítása, hogy szigorúbb szankciókat alkalmazzanak azokban az uniós tagállamokban, amelyek nem tagjai az Európai Ügyészségnek.

⁸⁹ Kezdeményezés tárgya: Feltétel nélküli alapjövdelem bevezetése, amely biztosítaná minden uniós polgár számára az anyag biztonságát.

⁹⁰ Kezdeményezés tárgya: Tisztességes verseny és az egyenlő bánásmód biztosítása a különböző közlekedési módoknál dolgozók számára.

szabályozásával kapcsolatban, annak ellenére, hogy a támogató nyilatkozatok gyűjtése még 2016-ban zárult le. Ezen megoldásról elmondható, hogy hosszú távon a leginkább előremutató felhasználása egy polgári kezdeményezés hivatalos weboldalának. A rendszeres időközönként közzétett bejegyzések által a közbeszéd részeként lehet tartani a kezdeményezés témáját. Emellett egy ilyen oldal, amit hosszabb távon működésben tartanak, gócpontja lehet az adott terület iránt érdeklődő polgárok önszerveződésének.

Három olyan weboldal van, amelyek már azt sem tartalmazzák, hogy valaha egy polgári kezdeményezés hivatalos oldalaként funkcionáltak. A „*Szabad Mozgás Európai Eszköze*”,⁹¹ és a „*Tiltsuk be az ököcidiumot Európában*”⁹² kezdeményezések oldalai ugyan a kezdeményezés eredeti témájáról szólnak, viszont semmilyen említést nem tesznek magáról a polgári kezdeményezésről. Ez a megoldás abból a szempontból problémásnak tekinthető, hogy elszakítja magát az EPK-tól, és így tulajdonképpen elveszik a polgári kezdeményezés jelentette lehetőség a lakossági önszerveződésre.

A „*Central public online collection platform...*” elnevezésű kezdeményezés célja az volt, hogy elérje egy egységes központi aláírásgyűjtő felület bevezetését az EPK-k számára. A Bizottság az EPK reformjának eredményeként bevezetett egy online gyűjtési rendszert, így tulajdonképpen megvalósult a kezdeményezés célja.⁹³ Különleges módon napjainkban a kezdeményezés oldala az eredeti céllal összhangban egy az EPK-tól elkülönült aláírásgyűjtő felületként funkcionál.

Végül az elérhető weboldalak között is lehet találni kifejezetten negatív példákat. Ezek az „*Uniós polgárságot az európaiaknak...*”,⁹⁴ „*A jogállamiság tiszteletben tartása...*”,⁹⁵ valamint az „*Intézkedések az éghajlatválto-*

⁹¹ Kezdeményezés tárgya: Minden európai kaphasson egy olyan állandó eszközt, amely jelzi státuszukat és az Unió területén való szabad mozgáshoz való jogukat.

⁹² Kezdeményezés tárgya: Szabályozás megalkotása az ököcidium (adott terület ökoszisztémájának elpusztulása) megakadályozására.

⁹³ Tárnok Balázs i. m. (89. lj.) 163-166.

⁹⁴ Kezdeményezés tárgya: Azok védelme, akik a Brexit miatt elvesztenék uniós polgárságukat.

⁹⁵ Kezdeményezés tárgya: Objektív és pártatlan értékelési mechanizmus létrehozása a jogállamiság tagállom általi érvényre juttatásának vizsgálatára.

zási vészhelyzet ellen"⁹⁶ kezdeményezések oldalai. Mindhárom esetben az a probléma az oldallal kapcsolatban, hogy semmilyen módon nem jelzik azt, hogy a kezdeményezés véget ért már. Így, ha valaki előzetes ismeretek hiányában csak az oldalról értesül a kezdeményezésekről, azt gondolhatja még van lehetősége a támogatásukra. Természetesen a feltételezésről gyorsan kiderülne, hogy hibás, viszont ezen zavar által csökkenhet a polgárok EPK-ba vetett bizalma.

9.2 A visszavont kezdeményezések weboldalai

Mivel sikertelenül lezárult kezdeményezések rokon kategóriáját alkotják a szervezők által visszavont kezdeményezések, így következő lépésként fókuszáljunk ezen kezdeményezések oldalaira.

Hasonló arányok mutatkoznak az előző kategóriához, a 21-ből 9 EPK esetében nem elérhető a weboldal, 4 esetében pedig nem tartalmaz linket a kezdeményezés adatlapja. A nyolc elérhető weboldal tartalmát tekintve viszont tartalmaznak meglepetéseket. A „*Mentsük meg a méheket! A biológiai sokféleség védelme...*”⁹⁷ kezdeményezés honlapján egy üzenet található, amelyben a szervezők kifejtik, hogy összefogtak a másik hasonló célú kezdeményezéssel, ez a „*Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket...*”, amely kezdeményezés később sikeresen összegyűjtött egymillió támogató nyilatkozatot. A szervezők üzenetükben kérik az oldalra látogatókat, hogy támogassák a másik biodiverzitás megmentését szolgáló kezdeményezést. Ez a megoldás két szempontból is kiemelt figyelmet érdemel. Egyrészt kifejezetten pozitív jelenség, hogy a két hasonló témájú kezdeményezés képes egyesíteni az erejét, hogy így nagyobb eséllyel éri el a kitűzött végcél. Másrészt kreatív felhasználása a weboldalnak, hogy rajta keresztül irányítják át az érdeklődőket a másik kezdeményezéshez.

⁹⁶ Kezdeményezés tárgya: Ambiciózusabb éghajlat-politikai célokra és több pénzügyi támogatás az éghajlatváltozás elleni küzdelemre.

⁹⁷ Kezdeményezés tárgya: Rovarok élőhelyeinek megőrzésére és javítására.

Hasonló módon egy üzenet található a „*Wake Up Europe...*”⁹⁸ kezdeményezés hivatalos oldalán. Ebben a szervezők kifejtik, rájöttek, hogy az európai polgári kezdeményezés nem a legmegfelelőbb eszköz eredeti céljuk eléréséhez, és a visszavonást követően a polgárokkal való közvetlen kapcsolatépítés útján fognak tovább tevékenykedni.

Az elérhető weboldalak között viszont található két olyan is („*NEWDEAL4EUROPE*”⁹⁹ és „*Turn me Off*”¹⁰⁰ kezdeményezések) amelyekken semmi sem jelzi, hogy a szervezők visszavonták ezen két kezdeményezést. Ahogy a sikertelen kezdeményezések esetében is, ez zavarhoz és csalódáshoz vezethet az idelátogató polgár esetében. A fennmaradó további két weboldal első sorban inkább a szervezőcsoport saját oldalként funkcionál már, amelyen keresztül tájékozódni lehet aktuális tevékenységükről.

9.3 A folyamatban lévő kezdeményezések weboldalai

Azon kezdeményezések esetében, amelyeknek még folyamatban volt a támogató nyilatkozatok gyűjtése az adatgyűjtéskor a fókusz első sorban azon volt, hogy a weboldalon elérhető aláíró felület rendben működik-e. Az oldalak behatóbb vizsgálata azért nem történt meg, mivel a kezdeményezés kampányának végéig a szervezőknek rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy módosítsák, fejlesszék oldalukat. Emiatt az oldalak merev kategóriákba való besorolása figyelmen kívül hagyná a változás lehetőségét. Ennek ellenére az egy kulcskérdés, hogy vajon az oldalra ellátogató polgárok képesek-e ott elérni az aláíró felületet, amely által támogathatják a kezdeményezést. Az öt folyamatban lévő kezdeményezésből 4-nek elérhető volt a weboldala, és a rajta található aláíró felület probléma nélkül használható volt.

⁹⁸ Kezdeményezés tárgya: Magyarországgal szembeni fellépés a az EUSZ 2. cikkében foglalt értékek megsértése miatt.

⁹⁹ Kezdeményezés tárgya: Közcélú befektetési program megteremtése a tudásalapú társadalom fejlesztésére.

¹⁰⁰ Kezdeményezés tárgya: Annak megtiltása, hogy az üzletekben záróra után égve maradjanak a lámpák.

9.4 A sikeres kezdeményezések weboldalai

Utolsó lépésként szükséges foglalkozni az egymillió támogató nyilatkozatot összegyűjtött kezdeményezések hivatalos oldalaival. Első körben azon weblapokra térünk ki, amelyek tartalmazznak valamilyen hírfolyamot. Az „Egy közülünk”, valamint „A Víz és a szennyvízhálózat emberi jog...”¹⁰¹ kezdeményezéseket még 2014-ben nyújtották be a Bizottsághoz, ennek ellenére weboldalaik most is tartalmazznak friss bejegyzéseket a kezdeményezés témájában. A „Minority Safepack...”, a „Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért...”, továbbá a „Mentsük meg a méheket...” továbbá a „Fur Free Europe...” kezdeményezések weboldalaiban szintén elérhetőek friss bejegyzések. Viszont mivel ezen kezdeményezések támogató nyilatkozatok gyűjtésére irányuló kampányai nem olyan régen értek véget, így a bejegyzések nagy része magával a kezdeményezéssel és az ahhoz kapcsolódó fontosabb történésekkel foglalkozik. Ez önmagában nem probléma, hiszen a weboldalnak mégiscsak a kezdeményezésre kell fókuszálnia. Hosszabb távon viszont érdemes a felkerülő bejegyzések fókuszát tágítani, hogy olyan fejleményekről is hírt adjanak, amelyek első sorban nem magához a kezdeményezéshez kötődnek, de kapcsolódnak az elérni kívánt célhoz.

A „Stop Finning...”, a „Stop Vivisection”,¹⁰² és az „End the Cage Age...”¹⁰³ valamint „Támogassuk az állatkínzás nélkül előállított kozmetikai termékeket...” kezdeményezések oldalain az összegyűjtött nyilatkozatok számát olvashatjuk, és valamint annak kifejezését, hogy sikeresen zárult a kezdeményezés kampánya. Az oldalak ilyen jellegű felhasználásával kapcsolatban enyhe kritikaként fogalmazható meg, hogy a szervezők az EPK lezárását követően már nem használják ki a weblap nyújtotta lehetőségeket, például hírek megosztásával. A kritika ellenérveként felhozható, hogy végső soron a kezdeményezés elérte a célját, így nem feltétlenül várható el a szervezőktől, hogy további időt és energiát fordítsanak az oldal új tartalmakkal való ellátására.

¹⁰¹ Kezdeményezés tárgya: Víz- és szennyvízhálózatokhoz való hozzáférési jog elismerése és mindenki számára biztosítása.

¹⁰² Kezdeményezés tárgya: Állatkísérletek betiltása.

¹⁰³ Kezdeményezés tárgya: Tenyészállatok ketrecben tartásának betiltása.

Végül az „Állítsa meg a szélsőséges nézeteket”, és „Tiltsák be a glifozátot” kezdeményezések esetében az adatlapon elérhető linket megnyitva egy hibaüzenet fogadja az embert, a weboldal elérhetetlen. Magától értetődő ez egy kifejezetten negatív jelenség, hiszen pont az egymillió támogató nyilatkozatot elért kezdeményezéseknél lenne a legfontosabb, hogy az online térben hangsúlyosan megjelenjen sikerük.

9.5 Követendő jó gyakorlatok

Az európai polgári kezdeményezések weboldalait áttekintve két olyan jó gyakorlat azonosítható be, amelyek átvétele hosszabb távon pozitív hatást fejthet ki az EPK működésére.

Az első az oldalon elhelyezett hírfolyam, amelynek a lényege, hogy az adott polgári kezdeményezés témájához kapcsolódó bejegyzések, cikkek, rövid írások jelennek meg az oldalon. Ez a gyakorlat megfigyelhető volt mind sikertelen, mind sikeres kezdeményezések esetében. A legnagyobb előnye, hogy hosszabb távon fenn lehet tartani általa a polgárok érdeklődését, ezáltal jobban be lehet vonni őket a polgári kezdeményezéshez kapcsolódó folyamatokba. Amennyiben a szervezők rendelkezésére állnak a szükséges erőforrások, érdemes megpróbálni egy hírfolyammal ellátni kezdeményezésük weboldalát.

A második egy üzenet elhelyezése az oldalon a támogató nyilatkozatok gyűjtését célzó kampány lezárulta után. Sikeres kezdeményezések esetében jelentős értéke van egy írásos megnyilvánulásnak, amely taglalja a kezdeményezés sikerét, eredményét. Példaként szolgálhat a jövőbeli szervezőcsoportok számára, hogy érdemes belekezdeni az EPK-ba, mert el lehet érni eredményt általa. Sikertelen kezdeményezés esetében sem elvetendő a gyakorlat, ugyanis egy ilyen üzenet segít pozitívabb megvilágításba helyezni az adott kezdeményezést. Még ha nem is ért el egymillió nyilatkozatot, akkor is képes volt megmozgatni az európai polgárok egy részét, amely már önmagában sikernek tekinthető. Önmagában az üzenet megfogalmazása és közzététele nem igényel jelentős erőforrásokat. A probléma azzal kapcsolatban jelentkezhethet, hogy a szerver bérlése hosszabb távon jelenthet anyagi terhet a szervezőknek.

9.6 Az online térben való megjelenés kihívásai

Azon célból, hogy információhoz jussak a kezdeményezések online térben való megjelenésével kapcsolatban egy kérdőívet juttattam el az egymillió támogató nyilatkozatot összegyűjtött kezdeményezések szervezőihez. 2022.03.14-ig kitöltötték a „*Minority Safepack...*”, a „*Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért...*”, valamint „*A Víz és a szennyvízhálózat emberi jog*” kezdeményezések szervezői.

Az elküldött kérdőívet a dolgozat 3-as számú melléklete, a kérdőívre ékezett válaszokat (anonimizált módon, nem feltüntetve mely szervező csoporttól származik melyik válasz) a dolgozat 4-es számú melléklete tartalmazza.

A válaszok alapján kirajzolódik, hogy az online tér jelentős szerepet tölt be egy polgári kezdeményezés kampányában. Mindhárom kezdeményezés esetében fontos szempont volt az erős online jelenlét kiépítése. Indokként alapvetően a támogató nyilatkozatok elektronikus úton történő gyűjtésének fontosságát emelték ki. Az online térre fordított erőforrások tekintetében egy esetben két szervező foglalkozott vele teljes munkaidőben, egy másik esetben pedig külön a közösségi médiára szakosodott cégekkel dolgozott együtt a szervező csoport.

Mindhárom kezdeményezés esetében a kampány során további erőforrásokat fordítottak az online jelenlétre. Érdekes módon mindhárom esetben indokként került megadásra, hogy amikor egy új országban elindult a kampány, akkor a többlet ráfordítások által szerették volna megszilárdítani jelenlétüket. Szintén mindhárom kezdeményezés esetében a szervezők érzékelték, hogy az online jelenlét jelentős pozitív hatással volt mind magára a kampányra, mind pedig az összegyűjtött támogató nyilatkozatok mennyiségére.

Nehézségként általánosságban kiemelendő a kontinens sokszínűsége jelentette kihívás. A szervezőknek gondoskodniuk kellett egyrészt arról, hogy a megfogalmazott üzeneteiket lefordítsák az Európában beszélt megannyi nyelvre, emellett célba is kellett juttatni ezen üzeneteket. A fordítás már önmagában sok erőforrást igényelt. Az üzenetek célba juttatását az nehezítette, hogy az egyes országokban eltérően

lehetett megszólítani a lakosságot, így külön-külön megközelítéseket kellett kidolgozni.

A kezdeményezés utóéletével kapcsolatban mindegyik szervező kiemelte, az online kommunikáció által lehetőségük nyílt arra, hogy kapcsolatban maradjanak a kampány során elért tömegekkel. Ezáltal a kampány lezárását követően is megszólíthatták ezen csoportokat. Magával a kampánnyal kapcsolatban a fontos szempontként emelték ki stratégiai megközelítés szükségességét, és előre tervezést. Fontos a helyzet előzetes felmérése, és a felkészülés a kampány elindítására, amely cselekedetek által nagy mértékben lehet növelni a sikerességét.

Fontos megjegyezni, hogy a „*Minority Safepack...*” kezdeményezés szervezői a kezdetektől szem előtt tartották a közösségi médiában megjelenést, aktívan próbálták a közösségi médián keresztül elérni a polgárokat. A kérdőívre adott válaszaikban többször visszatért, hogy külön erőforrásokat és figyelmet fordítottak az online jelenlét ezen területére. Ugyan a kutatás nem terjed ki a közösségi média vizsgálatára, mégis fontos kiemelni a szerzők tudatos hozzáállását ezen területhez.

10 Konklúzió

Az eredményeket összesítve megállapítható, hogy az európai polgári kezdeményezés jogintézménye még nem volt képes áttörő sikert aratni az uniós szintű közvetlen demokrácia megteremtésében. Az eddigi kezdeményezések csak szűk csoportja jutott el odáig, hogy a Bizottság érdemben megvizsgálja. Ennek ellenére a jogérvényesítés lehetőségeit kereső aktoroknak, beleértve a kisebbségi jogvédő szervezeteket is, érdemes számolniuk az EPK nyújtotta lehetőségekkel. A lezajlott jogszabályi reformfolyamat eredményeként újra megfigyelhető a növekvő érdeklődés a polgári kezdeményezés iránt.

A kezdeményezések sikeréhez meghatározó online jelenlét alapját képezi egy jól kialakított hivatalos weboldal. A kezdeményezések oldalainak áttekintésekor megfigyelhető volt, hogy nincs teljes mértékben kihasználva a bennük rejlő potenciál. Az esetek nagy részében

a sikertelen aláírásgyűjtést követően elérhetetlenné válnak az egyes weblapok. Az elérhető oldalakon pedig a tartalom sokszor csak a kezdeményezéssel kapcsolatos legfontosabb információkra korlátozódik, így a felület nem alkalmas a lakosság mélyebb bevonására. Ebből kifolyólag jelentős előrelépést jelentene, amennyiben a meghatározott jó gyakorlatok szélesebb körben elterjednének. Ezzel együtt fontos megjegyezni, hogy egy polgári kezdeményezés rendelkezik egy saját életciklussal, a benyújtástól, a támogató aláírások gyűjtésén keresztül, ideális esetben a Bizottság válaszáig. Az 1 éves gyűjtési időszak lezárultával a weboldalnak megszűnik az eredeti célja, így érthető, ha a szervezők már kívánnak erőforrásokat az oldal fenntartására, működtetésére fordítani.

Azon kérdés esetében, hogy milyen módon nyújthatnának segítséget az uniós intézmények a szervezőknek két terület határozható meg. Az első a kezdeményezések saját weboldalainak támogatása. Ugyan a hatályos szabályozás rendelkezik arról, hogy a Bizottság nyilvántartásának része egy nyilvános weboldal, ez viszont csak az adott kezdeményezéssel kapcsolatos legalapvetőbb információkat tartalmazza.¹⁰⁴ A nyilvános weboldal statikus jellegéből kifolyólag nem alkalmas a célközönség mélyebb bevonására. Ezt a célt egy, az uniós rendszertől elkülönült módon a szervezők saját maguk által kialakított és működtetett oldal képes ellátni. Ezen oldal fenntartásához nyújthatna segítséget a Bizottság. Ilyen segítség lehetne megfelelő szerver biztosítása a szervezők számára, valamint anyagi, esetleg technikai támogatás nyújtása. A hatályos szabályozás értelmében a Bizottság kötelezettsége a központi online gyűjtési rendszeren keresztül begyűjtött adatok tárolására szerver biztosítása.¹⁰⁵ Emellett amint azt a bevezetésben kifejtettem, ugyan a szabályozás rendelkezik hivatalos weboldalokról, ezek viszont sokkal inkább az egyes kezdeményezések adatlapjaiként funkcionálnak. Mivel a felület erősen kötött, statikus, így nem alkalmas a polgárok hatékony bevonására, emiatt volna fon-

¹⁰⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 4. cikk (3) bekezdés

¹⁰⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 10. cikk (1) bekezdés

tos elősegíteni, hogy a szervezőcsoportok képesek legyenek létrehozni a saját weboldalaikat.

A másik lényeges terület, ahol további támogatást nyújthatnának az uniós intézmények a fordítás kérdésköre. Mivel Európa egy nyelvileg egészen sokszínű kontinens, így a szervező csoportok számára kihívást jelent üzeneteik lefordítása az összes szükséges nyelvre. A reformfolyamat eredményeként elfogadott rendelet kimondja, hogy a Bizottság lefordítja az Unió hivatalos nyelveire a kezdeményezés nyilvántartásba vételhez készített leírását. Önmagában már ez is egy lényeges előrelépést jelent, viszont a fordítási kötelezettség nem terjed ki a további kommunikációra, arról már a szervezőknek kell gondoskodnia.¹⁰⁶ Mivel a polgárság mélyebb bevonása folyamatos és aktív kommunikációt igényel, emiatt a kezdeményezés lezajlása alatt az üzenetek lefordításának megszervezése egy jelentős teher.

Amennyiben az Európai Unió intézményei e két területen megadnák a szükséges támogatást a polgári kezdeményezések szervezőinek, úgy lényegesen hatékonyabban tudnák elérni az EU polgárait, ami által potenciálisan sikeresebbek lehetnének az új kezdeményezések. Így akár a kisebbségvédelem területéhez kapcsolódó polgári kezdeményezések is nagyobb eséllyel érhetnek el sikereket a javasolt változtatások eredményeként, amivel az európai polgári kezdeményezés jogintézménye az uniós kisebbségvédelem egy hatékony eszközévé válhat.

Külön kiemelendő a *„Mentsük meg a méheket! A biológiai sokféleség védelme”* és a *„Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket...”* kezdeményezések példája. Az európai szintű polgári önszerveződés kiemelkedő esete, hogy az egyik kezdeményezést szervezői visszavonták a másik javára, és átirányították a weboldalon a lehetséges támogatókat. Megfontolandó a jövő szervezői számára, hogy amennyiben két vagy több kezdeményezés közel azonos céllal indul, úgy hasonló módon járjanak el. Még ha végül nem is kerül sor kezdeményezés visszavonására, akkor is fontos, hogy az érintett szervező csoportok felvegyék a kapcsolatot, ezáltal elősegítve a kezdeményezések sikerességét.

¹⁰⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete 4. cikk (4) bekezdés

Irodalomjegyzék

- A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a polgári kezdeményezésről szóló 211/2011/EU rendelet alkalmazásáról (COM/2015/0145)
- Aloisio, Salvatore et al: The European Citizens' Initiative: Challenges and Perspectives. In: Matarazzo, Raffaello (szerk.): *Democracy in the EU after the Lisbon Treaty*. Róma: Istituto Affari Internazionali. 2011, 65–150.
- Arató Krisztina – Koller Boglárka: XI. Mennyire demokratikus az Európai Unió? In: Arató Krisztina – Koller Boglárka (szerk.): *Az Európai Unió Politikai Rendszere*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó. 2019, 197-208.
- Arató Krisztina – Koller Boglárka: A sui generis politikai rendszer. In: Arató Krisztina – Koller Boglárka (szerk.): *Az Európai Unió Politikai Rendszere*. Budapest: Dialóg Campus. 2019, 35-49.
- Athanasiadou, Natassa: The European Citizens' Initiative: Lost in Admissibility? In: *Maastricht Journal of European and Comparative Law* 26(2). 2019, 251–270.
- Auer, Andres: European Citizens' Initiative. In: *European Constitutional Law Review* 1(1). 2005, 79-86.
- Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Napirend: Plenáris hírlevél – 2022. május 2-5., Strasbourg: Jogállamiság Magyarországon és Lengyelországban: vita és állásfoglalás. <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/agenda/briefing/2022-05-02/6/jogallamisag-magyarorszagon-es-lengyelorszagban-vita-es-allasfoglalas> (Letöltve: 2022.06.03.)
- Az Európai Bizottság hivatalos weboldala: Home: Az Európai Bizottságról: Részvétel európai ügyekben: Európai polgári kezdeményezés. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/get-involved/european-citizens-initiative_hu#how-to-organise-an-initiative (Letöltve: 2022.05.07)
- Az Európai Parlament 2015. október 28-i állásfoglalása az európai polgári kezdeményezésről (2014/2257(INI))
- Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Hallassa a hangját!: Petíciók. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/hu/be-heard/petitions> (Letöltve: 2022.05.06.)
- Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Hallassa a Hangját!: Polgári kezdeményezés. <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/hu/be-heard/citizen-s-initiative> (Letöltve: 2022.05.08.)
- Az Európai Parlament hivatalos weboldala: Sajtószoba: Konferencia Európa jövőjéről: máától működik a többnyelvű digitális platform (2021). <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20210414IPR02003/konferencia-europa-jovojerol-matol-mukodik-a-tobbnyelvu-digitalis-platform> (Letöltve: 2022.05.17)

- Az Országgyűlés hivatalos weboldala: Főoldal: HIVATAL: Közérdekű adatok: Általános közzétételi lista: Az ország háza: Országos népszavazás (népi kezdeményezés): Bevezetés. https://www.parlament.hu/aktual/2011_xcii/index/nepszav/nepszav_bev (Letöltve: 2022.06.03.)
- Azoulai, Loïc – Rasnača, Zane: The Court of Justice of the European Union as a Self-Made Statesman. In: Patterson, Dennis – Södersten, Anna (szerk.): *A Companion to European Union Law and International Law*. Hoboken: Wiley Blackwell. 2016, 166–178.
- Benda Vivien – Dabis Attila – Wágner Tamás Zoltán: A közvetlen demokrácia európai útjai, különös tekintettel az európai polgári kezdeményezésre. In: *Kisebbségvédelem* I. szám (2019), 69-94.
- Blokker, Paul: Constitutional Mobilization and Contestation in the Transnational Sphere. In: *Journal of Law and Society*, 45. 2018, 52–72.
- Bóka János: Az EU intézményrendszerének általános áttekintése, intézményközi kapcsolatok. In: Bóka János – Gombos Katalin – Szegedi László: *Az Európai Unió intézményrendszere*. Budapest: Dialóg Campus. 2019. 25-31.
- Busuioc, Maria-Anda: Blockchain: Use of Technology to Increase Citizens' Engagement with European Union Democracy. In: *Leeds Student Law and Criminal Justice Review* 1. 2021, 1-29.
- Csink Lóránt: 5. Közvetlen demokrácia. In: Csink Lóránt – Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba: Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 147-159.
- Csink Lóránt – Trócsányi László: 2. Államforma, kormányforma, államszerkezet. In: Csink Lóránt – Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba: Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 77-90.
- Chronowski Nóra – Vincze Attila: Magyar alkotmányosság az európai integrációban. Budapest: HVG-ORAC. 2018.
- Chronowski Nóra (szerk.): *Európai alkotmányjog: tanulmányok az európai integráció alkotmányossági kérdései köréből*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudomány Kar. 2002.
- Cuesta-López, Víctor: A Comparative Approach to the Regulation on the European Citizens' Initiative. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). 2012, 257–269.
- De Clerck-Sachsse, Julia: Civil Society and Democracy in the EU: The Paradox of the European Citizens' Initiative. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). 2012, 299–311.
- DeHousse, Franklin: The European Citizens' Initiative: Next Big Thing or New False Good Idea. In: *Revista Romana de Drept European* 2. 2013, 103-124.

- Patterson, Dennis – Södersten, Anna (szerk.): *A Companion to European Union Law and International Law*. Hoboken: Wiley-Blackwell. 2016.
- Dezső Márta – Kukorelli István: 12. Az Országgyűlés. In: Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest: Osiris. 2007, 335-384.
- Dezső Márta: 6. Népszavazás és népi kezdeményezés. In: Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest: Osiris. 2007, 173-200.
- Dezső Márta: 7. A választási rendszer. In: Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest: Osiris. 2007, 201-239.
- Diaconu, Nicoleta: European Citizens Initiative - The Basic Element of European Participation Democracy. In: *Jurnalul de Studii Juridice* 13(1-2). 2018, 27-36.
- EUR-Lex: EUROPA: EUR-Lex kezdőlap: Az EU jogszabályainak összefoglalása: Glosszárrium az összefoglalókhöz: Kezdeményezési jog. <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/glossary/right-of-initiative.html> (Letöltve: 2022.06.03.)
- Európai Parlament: Hírek: Sajtószoba: Minority SafePack: a Parlament támogatja Európa sokszínűségét (sajtóközlemény) 2020.12.17. <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20201211IPR93639/minority-safepack-a-parlament-tamogatja-europa-sokszinuseget> (Letöltve: 2022.02.23.)
- Federal Union of European Nationalities: Appeal filed against the lower court decision on the Minority SafePack. <https://fuen.org/en/article/Appeal-filed-against-the-lower-court-decision-on-the-Minority-SafePack> (Letöltve: 2023.06.28.)
- Gherghina, Sergiu, – Groh, Adriana: A Poor Sales Pitch? The European Citizens' Initiative and Attitudes toward the EU in Germany and the UK. In: *European Politics and Society* 17(3). 2016, 373–38.
- Greenwood, Justin - Tuokko, Katja: The European Citizens' Initiative: The Territorial Extension of a European Political Public Sphere? In: *European Politics and Society* 18(2). 2017, 166–181.
- Greenwood, Justin: The European Citizens' Initiative and EU Civil Society Organisations. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). 2012, 325–336.
- Halász Iván (szerk.): *Alkotmányjog*. Budapest: Dialóg Campus. 2018.
- Halász Iván: Szuverenitás és népszuverenitás. In: Halász Iván (szerk.): *Alkotmányjog*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó. 2018, 54-66.
- Halász Iván: II. Az állam szerkezeti felépítése, illetve az állam-és a kormányforma. In: Téglási András (szerk.): *Az állam szervezete*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó. 2019, 27-45.
- Halász Iván: XVII. Közvetlen Demokrácia. In: Gárdos-Orosz Fruzsina – Halász Iván (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba – Alapfogalmak*. Budapest: Dialóg Campus Kiadó. 2019, 309-316.

- Hierlemann, Dominik – Huesmann, Christian: Youth and the European Citizens' Initiative: an opportunity for the EU. Bertelsmann Stiftung: Startseite: Our projects: Democracy and participation in Europe: Project news (2018). <https://www.bertelsmann-stiftung.de/en/our-projects/democracy-and-participation-in-europe/project-news/youth-and-the-european-citizens-initiative-an-opportunity-for-the-eu> (Letöltve: 2022.05.17)
- Hrbek, Rudolf: National and European Political Parties and the European Citizens' Initiative. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). 2012, 370–384.
- Horváth Attila: XVI. Közvetett demokrácia és a választási rendszer. A választások és a pártok jogállása. In: Gárdos-Orosz Fruzsina – Halász Iván (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba – Alapfogalmak*. Budapest: Dialóg Campus. 2019, 279-307.
- Ivanova, Ksenia: Electronic Legislative Initiative as a Tool to Improve Citizens' Public Activity in Cyberspace: Common Issues in the BRICS Countries, Europe and the Russian Federation. In: *BRICS Law Journal*, 6(1). 2019, 102-126.
- Kristine Jarinovska: Popular Initiatives as Means of Altering the Core of the Republic of Latvia. In: *Juridica International* 20. 2013, 152-159.
- Kandyla, Anna – Gherghina, Sergiu: What Triggers the Intention to Use the European Citizens' Initiative: The Role of Benefits, Values and Efficacy. In: *Journal of Common Market Studies* 56(6). 2018, 1223-1239.
- Karatzia, Anastasia: Revisiting the Registration of European Citizens' Initiatives: The Evolution of the Legal Admissibility Test. In: *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*, 20. 2018, 147-178.
- Kelemen, Daniel: The 'Democratic Deficits' of the US and the EU Compared. In: Garben, Sacha – Govaere, Inge – Nemitz, Paul (szerk.): *Critical Reflections on Constitutional Democracy in the European Union*. Oxford: Hart Publishing. 2019. 47 – 61.
- Komáromi László: 3. Demokrácia. In: Csink Lóránt – Schanda Balázs – Varga Zs. András (szerk.): *A magyar közjog alapintézményei*. Budapest: Pázmány Press. 2020, 289-346.
- Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest, Osiris Kiadó, 2007.
- Kurunczi Gábor – Szabó István: VI. A választási rendszer. In: Csink Lóránt – Schanda Balázs – Varga Zs. András (szerk.): *A magyar közjog alapintézményei*. Budapest: Pázmány Press. 2020, 769-798.
- Longo, Erik: The European Citizens' Initiative: Too Much Democracy for EU Polity. In: *German Law Journal* 20(2). 2019, 181-200.
- Militaru, Ioana Nely: European Citizens' Initiative. In: *Juridical Tribune*, 7(2). 2017, 89-97.

- Miszlivetz Ferenc: *Európa jövője: demokrácia, civil társadalom, bővítés*. Budapest: MTA Politikai Tudományok Intézete. 2002.
- Monaghan, Elizabeth: Assessing Participation and Democracy in the EU: The Case of the European Citizens' Initiative. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). 2012, 285-298.
- Moraru, Andrei: European Union Democratic Governance: A Case Study of the European Citizens' Initiative. In: *Europolity: Continuity and Change in European Governance* 10(2). 2016, 137-168.
- Oleart, Alvaro, – Bouza, Luis: Democracy at Stake: Multipositional Actors and Politicization in the EU Civil Society Field. In: *Journal of Common Market Studies* 56(4). 2018, 870-887.
- Organ, James: Decommissioning Direct Democracy: A Critical Analysis of Commission Decision-Making on the Legal Admissibility of European Citizens Initiative Proposals. In: *European Constitutional Law Review* 10(3). 2014, 422-443.
- Parol, Agnieszka: The European Citizens' Initiative Reform: Does It Matter? In: *Review of European and Comparative Law (RECoL)* 40. 2020, 67-90.
- Perkowska, Magdalena: Popular Initiative as an Instrument of Criminal Policy towards Foreigners in Switzerland. In: *Bialstockie Studia Prawnicze* 24(1). 2019, 103-118.
- Petraru, Roxana Alina: Considerations regarding the Regulation on the Citizens' Initiative. In: *Jurnalul de Studii Juridice* 6(1-2). 2011, 69-74.
- Petrescu, Mariuca: The Political Citizenship in the Context of the Lisbon Treaty. In: *Romanian Journal of European Affairs* 13(1). 2013, 44-56.
- Petrescu, Oana-Mariuca: European Citizens' Initiative: A Useful Instrument for Society and for Citizens. In: *Revista Chilena de Derecho* 41(3). 2014, 993-1016.
- Petrescu, Oana-Mariuca: Strengthening the Idea of by Citizens, for Citizens in the Context of the European Citizens' Initiative - Brief Analysis of Initiatives. In: *Romanian Journal of European Affairs* 14(2). 2014, 5-28.
- Petrétei József: *Magyarország alkotmányjoga I. Alapvetés, alkotmányos intézmények*. Pécs: Kodifikátor Alapítvány. 2013.
- Pozsár-Szentmiklós Zoltán: III.2. Képviselési hatalomgyakorlás. In: Pozsár-Szentmiklós Zoltán – Somody Bernadette (szerk.): *Alkotmányos alapok*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 45-55.
- Pozsár-Szentmiklós Zoltán: III.3. Közvetlen demokrácia. In: Pozsár-Szentmiklós Zoltán – Somody Bernadette (szerk.): *Alkotmányos alapok*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 56-65.

- Pozsár-Szentmiklósy Zoltán: IV.2. Kormányzati rendszerek. In: Pozsár-Szentmiklósy Zoltán – Somody Bernadette (szerk.): *Alkotmányos alapok*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 74-79.
- Przeworski, Adam: A Conceptual History of Political Regimes: Democracy, Dictatorship, and Authoritarianism. In: Wiatr, Jerzy J. (szerk.): *New Authoritarianism: Challenges to Democracy in the 21st Century*. Leverkusen: Verlag Barbara Budrich. 2019, 17-36.
- Ridard, Basile: *The European Citizens' Initiative, a Sufficient Tool to Bring Europe Closer to Its Citizens?* Brüsszel: Egmont Institute. 2018.
- Rivas-de-Roca, Rubén – García-Gordillo, Mar: Understanding the European Public Sphere: A Review of Pending Challenges in Research. In: *European Politics and Society* 11. 2021, 1-15.
- Sári János: 10. Kormányzás – Kormányzati rendszerek – kormányformák. In: Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest: Osiris. 2007, 305-316. Szalai András (szerk.): *A közigazgatás tudománya és gyakorlata*. Budapest, HVG-ORAC, 2020.
- Schmidt, Vivien A.: Democracy and Legitimacy in the European Union. In: Erik Jones – Anand Menon – Stephen Weatherill (szerk.): *The Oxford Handbook of the European Union*. Oxford: Oxford University Press. 2012, 661-675.
- Somody Bernadette: III.1. Népszuverenitás és néprészvétel. In: Pozsár-Szentmiklósy Zoltán – Somody Bernadette (szerk.): *Alkotmányos alapok*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 37-44.
- Szegedi László: 5. Az Európai Bizottság. In: Bóka János – Gombos Katalin – Szegedi László: *Az Európai Unió intézményrendszere*. Budapest: Dialóg Campus. 2019, 53-69.
- Selejan-Gutan, Bianca: The People and the Constitution: Who Is Above: Direct Democracy Tools and Limits of Constitutional Amendment in Romania. In: *Romanian Journal of Comparative Law* 10(1). 2019, 134-145.
- Szeligowska, Dorota – Mincheva, Elitsa: The European Citizens' Initiative – Empowering European Citizens within the Institutional Triangle: A Political and Legal Analysis. In: *Perspectives on European Politics and Society* 13(3). (2012), 270-284.
- Szentpéteri Nagy Richárd: 8. Fejezet – Demokráciák. In: Egedy Gergely (szerk.): *Bevezetés a politológiába*. Budapest: Nemzeti Köszolgálati és Tankönyv. 2013, 105-120.
- Schanda Balázs: 3. Az államalkotó tényezők. In: Csink Lóránt – Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba: Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 91-109.
- Takács Imre: 1. Az alkotmány és az alkotmányosság fogalma. In: Kukorelli István (szerk.): *Alkotmánytan I. Alapfogalmak, alkotmányos intézmények*. Budapest: Osiris. 2007, 21-34.

- Tárnok Balázs: A minority safe pack európai polgári kezdeményezés és a magyarországi aláírásgyűjtés tapasztalatai. In: *Létiünk – Társadalmi, tudományos, kulturális, folyóirat* 49(2). 2019, 131-148.
- Tárnok Balázs: A Minority SafePack nyilvános meghallgatása az Európai Parlamentben – széleskörű támogatást élvez a kezdeményezés. Nemzeti Közszerológálati Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet (2020). <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2020/10/16/a-minority-safe-pack-nyilvanos-meghallgatasa-az-europai-parlamentben-szeleskoru-tamogatast-elvez-a-kezdemenyezés> (Letöltve: 2022.02.23.)
- Tárnok Balázs: A Törvényszék ítélete a Minority SafePack kontra Bizottság ügyben - A Bizottság indokolási kötelezettségének elmulasztása az európai polgári kezdeményezés bejegyzésének elutasítása során. In: *Jogesetek Magyarázata* 1-2. 2017, 67-74.
- Tárnok Balázs: Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést. Nemzeti Közszerológálati Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet (2021). <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2021/01/15/az-europai-bizottsag-lesoportte-az-asztalrol-a-minority-safe-pack-kisebbssegvedelmi-kezdemenyezest> (Letöltve: 2022.02.23.)
- Tárnok Balázs: Az európai polgári kezdeményezés működési nehézségei és az európai polgári kezdeményezésről szóló rendelet felülvizsgálata. In: *Iustum Aequum Salutare* 16(2). 2020, 147-178.
- Tárnok Balázs: Kiáll-e az Európai Parlament a Minority SafePack mellett? Nemzeti Közszerológálati Egyetem: Európa Stratégia Kutatóintézet (2022). <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2020/12/14/kiall-e-az-europai-parlament-a-minority-safe-pack-mellett> (Letöltve: 2022.02.23.)
- Tosun, Jale – Schaub, Simon: Constructing Policy Narratives for Transnational Mobilization: Insights from European Citizens’ Initiatives. In: *European Policy Analysis*, 7(2). 2021, 344–364.
- Trócsányi László: 8. Országgyűlés. In: Csink Lóránt – Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): *Bevezetés az alkotmányjogba: Az Alaptörvény és Magyarország alkotmányos intézményei*. Budapest: HVG-ORAC. 2012, 211-240.
- Vajda, Christopher: Democracy in the European Union: What Has the Court of Justice to Say. In: *Cambridge Journal of International and Comparative Law* 4(2). 2015. 226-241.
- Vataman, Dan: Participation and Influence of European Citizens in Decision-Making Process at the EU Level. In: *International Conference Education and Creativity for a Knowledge-Based Society* 2013. 267-271.
- Vogiatzis, Nikos: The Commission’s ‘Communication’ on a Successful European Citizens’ Initiative before the Court of Justice: ECJ (Grand Chamber) 19 December 2019, Case C-418/18 P, Puppincck and Others v European Commission. In: *European Constitutional Law Review* 16(4). 2020, 691–712.

Vogiatzis, Nikos: Between discretion and control: Reflections on the institutional position of the Commission within the European citizens' initiative process. In: *European Law Journal*, 23(3-4). 2017, 250-271.

Vogiatzis, Nikos: Is the European Citizen's Initiative a Serious Threat for the Community Method? In: *European Journal of Legal Studies* 6(1). 2013, 115-138.

Wakil, Alice el- – McKay, Spencer: Introduction to the Special Issue 'Beyond "Direct Democracy": Popular Vote Processes in Democratic Systems. In: *Representation*, 56(4). 2020, 435-447.

Wakil, Alice el- – McKay, Spencer: Disentangling Referendums and Direct Democracy: A Defence of the Systemic Approach to Popular Vote Processes. In: *Representation* 56(4). 2020, 449-466.

Felhasznált jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 211/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/788 rendelete (2019. április 17.) az európai polgári kezdeményezésről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1042 rendelete (2020. július 15.) a Covid19-világjárványra tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendeletben előírt gyűjtési, ellenőrzési és vizsgálati szakaszokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatos ideiglenes intézkedések megállapításáról

A Bizottság (EU) 2020/2200 végrehajtási határozata (2020. december 17.) az európai polgári kezdeményezést támogató nyilatkozatok gyűjtésére az (EU) 2020/1042 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint rendelkezésre álló időszak meghosszabbításáról

A Bizottság (EU) 2021/360 végrehajtási határozata (2021. február 19.) az európai polgári kezdeményezést támogató nyilatkozatok gyűjtésére az (EU) 2020/1042 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint rendelkezésre álló időszak meghosszabbításáról

A Bizottság (EU) 2021/944 végrehajtási határozata (2021. június 3.) az európai polgári kezdeményezést támogató nyilatkozatok gyűjtésére az (EU) 2020/1042 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerint rendelkezésre álló időszak meghosszabbításáról

A Törvényszék 2022. november 9-i ítélete – Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe kontra Bizottság T-158/221. sz. ügy

1-es melléklet: A polgári kezdeményezések áttekintése

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2023)000003	End The Horse Slaughter Age		nyilvántartásba véve		
ECI(2023)000002	A migránsok méltó befogadásának biztosítása Európában		nyilvántartásba véve		
ECI(2023)000001	4. cikk: Szálljunk szembe a kínzással és az embertelen bánásmóddal az EU határain		nyilvántartásba véve		
ECI(2022)000010	Mindent megte- szünk (Whatever it Takes) európai nap		nyilvántartásba véve		
ECI(2022)000009	Európai polgári kezdeményezés a VEGÁN ÉTKEZÉSÉRT		nyilvántartásba véve		
ECI(2022)000008	Sajátos tanulási zavarok uniós szintű kezelése	2022.10.27.	gyűjtés folyamatban		
ECI(2022)000007	Az EU vidéki örökségének, élelmezésbiztonságának és élelmiszer-ellátásának védelme	2022.11.02.	gyűjtés folyamatban		
ECI(2022)000006	Minden európai lakóház legyen felszerelve 1 kW-os fotovoltaikus rendszerrel és 0,6 kW-os szélturbinákkal, kizárólag a települési önkormányzatok által kezelt uniós források finanszírozásával	2022.09.30.	visszavonva	1676	

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2022)000005	FELHÍVÁS A DOHÁNYFÜSTMENTES KÖRNYEZET ÉS AZ ELSŐ EURÓPAI DOHÁNYFÜSTMENTES GENERÁCIÓ ELÉRÉSÉRE 2030-RA	2023.01.16.	gyűjtés folyamatban		
ECI(2022)000004	Good Clothes, Fair Pay (Jó ruhák, tisztességes fizetés)	2022.07.19.	gyűjtés folyamatban		
ECI(2022)000003	End The Slaughter Age (Vessünk véget az állatok levágásának!)	2022.06.05.	gyűjtés folyamatban		
ECI(2022)000002	Fur Free Europe (Szőrmentes Európa)	2022.05.18.	ellenőrzés folyamatban	1701978	
ECI(2022)000001	„Win It On The Pitch” (Nyerd a pályán!)	2022.03.13.	gyűjtés lezárva	3593	
ECI(2021)000011	Green VAT - zöld hēa a fenntartható és környezetbarát termékek és szolgáltatások ösztönzése érdekében	2022.02.09	sikertelen gyűjtés	4378	
ECI(2021)000010	Cselekvési felhívás - A környezetvédelem érvényesítése az összes szakpolitikában	2021.12.07	sikertelen gyűjtés	2498	
ECI(2021)000009	Stop (((5G))) - Stay Connected but Protected (Stop 5G - Kapcsolódjunk biztonságosan!)	2022.03.01	sikertelen gyűjtés	83159	

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2021)000008	A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetközi joggal	2022.02.20	sikertelen gyűjtés	277717	
ECI(2021)000007	„Polgári kezdeményezés a műanyag palackok újrafeldolgozására szolgáló, uniós szintű betétdíjas rendszer megvalósításáért (ReturnthePlastics)”	2021.11.19	sikertelen gyűjtés	5961	
ECI(2021)000006	TÁMOGASSUK AZ ÁLLATKÍNZÁS NÉLKÜL ELŐÁLLÍTOTT KOZMETIKAI TERMÉKEKET - AZ ÁLLATKÍSÉRLETMENTES ELŐÁLLÍTÁSI FOLYAMATOK MELLETTI UNIÓS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS ÉRDEKÉBEN	2021.08.31	érvényes kezdeményezés	1217916	
ECI(2021)000005	Európai ökopontszám [EuropeanEcoScore]	2021.07.23	sikertelen gyűjtés	7722	
ECI(2021)000004	Tiltsák be a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos reklámokat és szponzori tevékenységeket!	2021.10.04	sikertelen gyűjtés	279280	

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2021)000003	Zöld kerteket a háztetőkre (Green Garden Roof Tops)	2021.05.26	sikertelen gyűjtés	3197	igen
ECI(2021)000002	Európai köztisztviselői csereprogram (Civil Servant Exchange Program (CSEP))	2021.10.04	sikertelen gyűjtés	1643	
ECI(2021)000001	Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelésigyakorlatok betiltására	2021.02.17	sikertelen gyűjtés	78092	igen
ECI(2020)000005	Jog a gyógykezeléshez	2020.11.30	sikertelen gyűjtés	261799	igen
ECI(2020)000004	A megosztás szabadsága	2020.11.15	visszavonva	2248	igen
ECI(2020)000003	A feltétel nélküli alapjövendelmek bevezetése az EU egészében	2020.09.25	sikertelen gyűjtés	296365	igen
ECI(2020)000002	VÁLASZTÓK HATÁROK NÉLKÜL - Teljes körű politikai jogokat az Unió polgárainak" (VOTERS WITHOUT BORDERS, Full Political Rights for EU Citizens)	2020.08.31	sikertelen gyűjtés	8780	igen
ECI(2020)000001	Stop Finning - Stop the Trade (a cápauszony-leválasztás és -kereskedelem megállítása)	2020.01.31	érvényes kezdeményezés	1119996	igen
ECI(2019)000016	Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket! Méhbarát mezőgazdaságot az egészségkörnyezetért	2019.09.30	érvényes kezdeményezés	1054973	igen

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2019)000015	Intézkedések az éghajlatváltozási vészhelyzet ellen	2019.09.23	sikertelen gyűjtés	95533	igen
ECI(2019)000014	Állítsuk meg a korrupciót a gyökereinél Európában a források felfüggesztésével azokban az országokban, ahol a határidő lejárt után sem hatékony az igazságszolgáltatás	2019.09.12	sikertelen gyűjtés	20751	igen
ECI(2019)000013	Mettons fin à l'ère du plastique en Europe	2019.07.26	visszavonva		
ECI(2019)000012	Fokozzuk a tudományos fejlődést: a szántóföldi növények fontosak!	2019.07.25	sikertelen gyűjtés	9833	igen
ECI(2019)000011	Szén-dioxid-árzás az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében	2019.07.22	sikertelen gyűjtés	61047	igen
ECI(2019)000010	Mentsük meg a méheket! A biológiai sokféleség védelme és a rovarok élőhelyeinek javítása Európában	2019.05.27	visszavonva		igen
ECI(2019)000009	A repülőgép-üzemanyag adómentességének megszüntetése Európában	2019.05.10	sikertelen gyűjtés	75301	igen
ECI(2019)000008	PRO-NUTRISCORE	2019.05.08	visszavonva		
ECI(2019)000007	Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért		ellenőrzés folyamatban	1266682	igen

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2019)000006	Gyors, méltányos és hatékony megoldás az éghajlatváltozás problémájára	2019.05.06	sikertelen gyűjtés		igen
ECI(2019)000005	A jogállamiság tiszteletben tartása az Európai Unióban	2019.04.08	sikertelen gyűjtés		igen
ECI(2019)000004	#NewRightsNow - Az „uberizált” munkavállalók jogainak megerősítése	2019.04.01	sikertelen gyűjtés		igen
ECI(2019)000003	Housing for All	2019.03.18	visszavonva		
ECI(2019)000002	Europe CARES - Inclusive Quality Education for Children with Disabilities	2019.03.04	sikertelen gyűjtés		
ECI(2019)000001	Követeljük az elektronikus cigaretta észszerűbb szabályozását!	2019.02.20	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000007	Kötelező ételcímke-jelölés („nemvegetáriánus”, „vegetáriánus”, „vegán”)	2018.11.12	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000006	Eat ORIGINAL! Unmask your food	2018.10.02	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000005	SZÜNTESSÜK MEG A CSALÁST és visszaélést az UNIÓS FORRÁSOKKAL - a döntések és avégrehajtás jobb ellenőrzése és a szankciók révén	2018.09.27	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000004	End the Cage Age	2018.09.11 kezdeményezés	megválaszolt	1397113	

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2018)000003	Örökös európai uniós polgárság	2018.07.23	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000002	Nem engedhetjük, hogy az európai lakosság 8%-a éhezzen!	2018.07.19	sikertelen gyűjtés		
ECI(2018)000001	Befogadó Európa vagyunk - Segítsenék!	2018.02.15	sikertelen gyűjtés		
ECI(2017)000008	STOP TTIP	2017.07.10	visszavonva		
ECI(2017)000007	Állítsa meg a szélsőséges nézeteket	2017.06.12	ellenőrzés folyamatban	1068793	
ECI(2017)000006	Csökkentsük az EU-t szétszakító bér-és gazdasági különbségeket!	2017.05.22	sikertelen gyűjtés		
ECI(2017)000005	Az európai uniós polgárság megtartása	2017.05.02	sikertelen gyűjtés		
ECI(2017)000004	Minority Safe-Pack - Egymillió aláírás az európai sokszínűségért	2017.04.03	megválaszolt kezdeményezés	1123422	
ECI(2017)000003	Uniós polgárságot az európaiaknak: A jus soli és jus sanguinis ellenére egyesülve a sokféleségben	2017.03.27	sikertelen gyűjtés		
ECI(2017)000002	Tiltsák be a glifozátot, és védjék meg az embereket és a környezetet a mérgező növényvédőszerektől!	2017.01.25	megválaszolt kezdeményezés	1070865	
ECI(2017)000001	A Szabad Mozgás Európai Eszköze	2017.01.11	sikertelen gyűjtés		
ECI(2016)000003	Több mint oktatás - egy aktív, felelős polgárság	2016.10.06	sikertelen gyűjtés		

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2016)000002	People4Soil: írja alá Ön is a polgári kezdeményezést Európa talajainak megóvása érdekében!	2016.09.12	sikertelen gyűjtés		
ECI(2016)000001	Let'sfly2Europe: Biztosítsunk a menekülteknek legális és biztonságos utat Európába!	2016.09.02	visszavonva		
ECI(2015)000006	Anyá, Apá, Gyerekek – Európai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védelmében	2015.12.11	sikertelen gyűjtés		
ECI(2015)000005	Wake up Europe! Cselekvés az európaideмокratikus projekt megőrzéséért	2015.11.30	visszavonva		
ECI(2015)000004	Vi vill att WHO:s rekommendationer efterföljs. Cannabis ska bli avkriminaliserat med reglering.	2015.11.30	visszavonva		
ECI(2015)000003	STOP PLASTIC IN THE SEA (NEKERÜLJÖN MŰANYAG A TENGEREKBE!)	2015.10.19	sikertelen gyűjtés		
ECI(2015)000002	Tisztességes közlekedés Európában – egyenlő bánásmód minden közlekedésidőgazónak	2015.09.14	sikertelen gyűjtés		
ECI(2015)000001	„A l'écoute”	2015.02.09	visszavonva		

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Bizottsági nyilvántartási szám	Elnevezés	Gyűjtés kezdete	A polgári kezdeményezés állapota	Összegyűlt aláírások	Covid-19 meghosszabbított gyűjtés
ECI(2014)000005	Mielőbb valósítsuk meg a szociális Európát! Szorosabb együttműködés ösztönzése a tagállamok között az európai szegénység felszámolásáért	2014.12.19	sikertelen gyűjtés		
ECI(2014)000004	Tegyük Európát tisztességesebbé – szabaduljunk meg a fedőcégektől!	2014.10.01	sikertelen gyűjtés		
ECI(2014)000003	MOVEUROPE	2014.03.24	visszavonva		
ECI(2014)000002	NEWDEAL4EUROPE-	2014.03.07	visszavonva		
ECI(2014)000001	Turn me Off!	2014.02.03	visszavonva		

2-es melléklet: Polgári kezdeményezések weboldalainak áttekintése

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
End The Horse Slaughter Age	ECI(2023)000003	nem elérhető	
A migránsok méltó befogadá- sának biztosítása Európában	ECI(2023)000002	link nem található az adatlapon	
4. cikk: Szálljunk szembe a kínzással és az embertelen bánásmóddal az EU határain	ECI(2023)000001	elérhető	a kezdeményezés leírása, támogató szervezetek
Mindent megteszünk (Whate- ver it Takes) európai nap	ECI(2022)000010	link nem található az adatlapon	
Európai polgári kezdeménye- zés a VEGÁN ÉTKEZÉSÉRT	ECI(2022)000009	link nem található az adatlapon	
Sajátos tanulási zavarok uniós szintű kezelése	ECI(2022)000008	nem elérhető	
Az EU vidéki örökségének, élelmezésbiztonságának és élelmiszer-ellátásának védelme	ECI(2022)000007	link nem található az adatlapon	
Minden európai lakóház legyen felszerelve 1 kW-os fotovoltaikus rendszerrel és 0,6 kW-os szélturbinákkal, kizárólag a települési önkor- mányzatok által kezelt uniós források finanszírozásával	ECI(2022)000006	elérhető	a „Mountain Wind Energy Association” szervezet web- oldala szolgál a kezdeményezés oldalaként
FELHÍVÁS A DOHÁNYFÜST- MENTES KÖRNYEZET ÉS AZ ELSŐ EURÓPAI DOHÁNY- FÜSTMENTES GENERÁCIÓ ELÉRÉSÉRE 2030-RA	ECI(2022)000005	elérhető	a kezdeményezés leírása és a támo- gató szervezetek
Good Clothes, Fair Pay (Jó ruhák, tisztességes fizetés)	ECI(2022)000004	elérhető	a kezdeményezés leírása és a támo- gató szervezetek
End The Slaughter Age (Vessünk véget az állatok levágásának!)	ECI(2022)000003	elérhető	a kezdeményezés leírása és a támo- gató szervezetek

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Fur Free Europe (Szőrme- mentes Európa)	ECI(2022)000002	elérhető	az összegyűlt támogató nyi- latkozatok száma
„Win It On The Pitch’ (Nyerj a pályán!)	ECI(2022)000001	elérhető	a kezdeményezés leírása
Green VAT - zöld héa a fenn- tartható és környezetbarát termékek és szolgáltatások ösztönzése érdekében	ECI(2021)000011	elérhető	a kezdeményezés leírása, de csak német nyelven
Cselekvési felhívás – A kör- nyezetvédelem érvényesítése az összes szak- politikában	ECI(2021)000010	link nem található az adatlapon	
Stop (((5G))) - Stay Connected but Protected (Stop 5G – Kapcsolódjunk biztonságó- san!)	ECI(2021)000009	elérhető	az összegyűlt aláírások száma és köszönetnyil- vánítás
A közös kereskedelempolitika összhangja az uniós szerződésekkel és a nemzetköz- i joggal	ECI(2021)000008	elérhető	a kezdeményezés leírása és a támo- gató szervezetek
„Polgári kezdeménye- zés a műanyag palackok újrafeldolgozására szolgáló, uniós szintű betétdíjas rendszer megvalósításáért (ReturnthePlastics)“	ECI(2021)000007	nem elérhető	
TÁMOGASSUK AZ ÁL- LATKÍNZÁS NÉLKÜL ELŐÁLLÍTOTT KOZME- TIKAI TERMÉKEKET –AZ ÁLLATKÍSÉRLET-MENTES ELŐÁLLÍTÁSI FOLYAMATOK MELETTI UNIÓS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS ÉRDEKÉBEN	ECI(2021)000006	link nem található az adatlapon	ugyan az adatlapon nem elérhető a link, de kereséssel rá lehet találni a weboldalra, ahol az összegyűlt aláírások számát láthatjuk
Európai ökopontszám [European EcoScore]	ECI(2021)000005	nem elérhető	

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Tiltsák be a fosszilis tü- zelőanyagokkal kapcsolatos reklámokat és szponzori tevékenységeket!	ECI(2021)000004	elérhető	az összegyűlt aláírások száma és köszönetnyil- vánítás
Zöld kerteket a háztetőkre (Green Garden Roof Tops)	ECI(2021)000003	nem elérhető	
Európai köztisztviselői cse- reprogram (Civil Servant Exchange Program (CSEP))	ECI(2021)000002	link nem található az adatlapon	
Civil társadalmi kezdemé- nyezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására	ECI(2021)000001	elérhető	a kezdeményezés leírása
Jog a gyógykezeléshez	ECI(2020)000005	elérhető	a kezdeményezés leírása
A megosztás szabadsága	ECI(2020)000004	elérhető	a kezdeményezés leírása
A feltétel nélküli alapjöve- delmek bevezetése az EU egészében	ECI(2020)000003	elérhető	üzenet, hogy a szervezők más formában, de folytatják tovább a munkát
VÁLASZTÓK HATÁROK NÉLKÜL - Teljes körű politikai jogokat az Unió pol- gárainak" (VOTERS WITHOUT BORDERS, Full Po- litical Rights for EUCitizens)	ECI(2020)000002	elérhető	a kezdeményezés leírása
Stop Finning - Stop the Trade (a cápauszony-leválasztás és -kereskedelem megállítása)	ECI(2020)000001	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára,azóta változatlan
Mentsük meg a méheket és a mezőgazdasági termelőket! Méhbarát mezőgazdaságot az egészséges környezetért	ECI(2019)000016	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára,azóta változatlan
Intézkedések az éghajlatváltozási vészhelyzet ellen	ECI(2019)000015	elérhető	

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Állítsuk meg a korrupciót a gyökerénél Európában a források felfüggesztésével azokban az országokban, ahol a határidő lejártá után sem hatékony az igazságszolgáltatás	ECI(2019)000014	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Mettons fin à l'ère du plastique en Europe	ECI(2019)000013	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Fokozzuk a tudományos fejlődést: a szántóföldi növények fontosak!	ECI(2019)000012	nem elérhető	
Szén-dioxid-árzás az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében	ECI(2019)000011	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
Mentsük meg a méheket! A biológiai sokféleség védelme és a rovarok élőhelyeinek javítása Európában	ECI(2019)000010	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
A repülőgép-üzemanyag adómentességének megszüntetése Európában	ECI(2019)000009	nem elérhető	
PRO-NUTRISCORE	ECI(2019)000008	nem elérhető	
Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért	ECI(2019)000007	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
Gyors, méltányos és hatékony megoldás az éghajlatváltozás problémájára	ECI(2019)000006	nem elérhető	
A jogállamiság tiszteletben tartása az Európai Unióban	ECI(2019)000005	elérhető	
#NewRightsNow - Az „uberizált” munkavállaló jogainak megerősítése	ECI(2019)000004	weboldalként a kezdeményezés Facebook oldala van megadva	tartalmaz új híreket, bejegyzéseket, de most már nem frissített

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Housing for All	ECI(2019)000003	nem elérhető	
Europe CARES - Inclusive Quality Education for Children with Disabilities	ECI(2019)000002	nem elérhető	
Követeljük az elektronikus cigaretta észszerűbb szabályozását!	ECI(2019)000001	nem elérhető	
Kötelező ételcímke-jelölés („nem vegetáriánus”, „vegetáriánus”, „vegán”)	ECI(2018)000007	nem elérhető	
Eat ORIGINAL! Unmask your food	ECI(2018)000006	nem elérhető	
SZÜNTESSÜK MEG A CSA- LÁST és visszaélést az UNIÓS FORRÁSOKKAL - a döntések és a végrehajtás jobb ellenőrzése és a szankciók révén	ECI(2018)000005	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
End the Cage Age	ECI(2018)000004	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
Örökös európai uniós polgárság	ECI(2018)000003	nem elérhető	
Nem engedhetjük, hogy az eu- rópai lakosság 8%-a éhezzen!	ECI(2018)000002	nem elérhető	
Befogadó Európa vagyunk - Segítenénk!	ECI(2018)000001	nem elérhető	
STOP TTIP	ECI(2017)000008	nem elérhető	
Állítsa meg a szélsőséges nézeteket	ECI(2017)000007	nem elérhető	
Csökkentsük az EU-t szétsza- kító bér- és gazdasági különbségeket!	ECI(2017)000006	nem elérhető	
Az európai uniós polgárság megtartása	ECI(2017)000005	nem elérhető	
Minority SafePack - Egymillió aláírás az európaiszínű- ségért	ECI(2017)000004	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Uniós polgárságot az euró- paiaknak: A jus soli és jus sanguinis ellenére egyesülve a sokféleségben	ECI(2017)000003	elérhető	a gyűjtés kezdete ótávlatlan, statikus
Tiltsák be a glifozátot, és védjék meg az embereket és akórnvezetet a mérgező növényvédő szerekétől!	ECI(2017)000002	nem elérhető	
A Szabad Mozgás Európai Eszköze	ECI(2017)000001	elérhető	a mostani állapotában nem tartalmaz semmit a gyűjtésről
Több mint oktatás – egy aktív, felelős polgárság	ECI(2016)000003	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegy- zéseket, most is aktívan frissített
People4Soil: írja alá Ön is a polgári kezdeményezést Európa talajainak megóvása érdekében!	ECI(2016)000002	nem elérhető	
Let'sfly2Europe: Biztosítsunk a menekülteknek legális és biztonságos utat Európába!	ECI(2016)000001	nem elérhető	
Anya, Apa, Gyerekek – Euró- pai Polgári Kezdeményezés a házasság és a család védel- mében	ECI(2015)000006	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegyzéseket, most is aktívan frissített
Wake up Europe! Cselekvés az európai demokratikusprojekt megőrzéséért	ECI(2015)000005	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára,azóta változtatlan
Vi vill att WHO:s rekomen- dationer efterföljs.Cannabis ska bli avkriminaliserat med reglering.	ECI(2015)000004	nem elérhető	
STOP PLASTIC IN THE SEA (NE KERÜLJÖN MÚANYAG A TENGEREKBE!)	ECI(2015)000003	nem elérhető	

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Tisztességes közlekedés Eu- rópában – egyenlőbánásmód minden közlekedési dolgo- zónak	ECI(2015)000002	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegy- zéseket, most is aktívan frissített
„A l'écoute”	ECI(2015)000001	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Mielőbb valósítsuk meg a szociális Európát! Szorosabb együttműködés ösztönzése a tagállamok között az európai szegénység felszámolásáért	ECI(2014)000005	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Tegyük Európát tisztessége- sebbé – szabaduljunk meg a fedőcégektől!	ECI(2014)000004	nem elérhető	
MOVEUROPE	ECI(2014)000003	nem elérhető	
NEWDEAL4EUROPE-	ECI(2014)000002	elérhető	a gyűjtés kezdete ótaváltozatlan, statikus
Turn me Off!	ECI(2014)000001	elérhető	a gyűjtés kezdete ótaváltozatlan, statikus
Szabad Európai E-cigarettázá- sért Kezdeményezés	ECI(2013)000009	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára, azóta változatlan
Weed like to talk	ECI(2013)000008	nem elérhető	
Európai Kezdeményezés a Médiapluralizmusért	ECI(2013)000007	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegy- zéseket, most is aktívan frissített
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΕΙΖΕΙ! ΜΗΝ ΤΗΝ ΥΠΟΛΟΓΙΖΕΙΣ ΣΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ!	ECI(2013)000006	nem elérhető	
Teach for Youth -- Upgrade to Erasmus 2.0	ECI(2013)000005	nem elérhető	

II. fejezet: Kisebbségvédelem Európában

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
ACT 4 Growth	ECI(2013)000004	nem elérhető	
Let me vote	ECI(2013)000003	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegyzéseket, viszont német nyelven, és csak gazdasági témában
Tiltsuk be az ökokódiutumot Európában: polgárikezdeményezés a Föld jogokhoz juttatásáért	ECI(2013)000002	elérhető	a weboldalon már nincs szó az EPK-ról, a témával kapcsolatos fontos információkat tartalmazza
Feltétel Nélküli Alapjövedelem (FNA) - Az EU-n belüli egyenjogú jóléti körülményekhez vezető út felderítése	ECI(2013)000001	nem elérhető	
Single Communication Tariff Act	ECI(2012)000016	nem elérhető	
Kündigung Personenfreizügigkeit Schweiz	ECI(2012)000015	nem elérhető	
30 km/h – tegyük élhetővé az utcáinkat!	ECI(2012)000014	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegyzéseket, most is aktívan frissített
Európai Kezdeményezés a Médiapluralizmusért	ECI(2012)000013	elérhető	a szervező csoport (European Alternatives) hivatalos oldalára visz, amelyet aktívan frissítenek
End Ecocide in Europe: A Citizens' Initiative to give the Earth Rights	ECI(2012)000012	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Central public online collection platform for the European Citizen Initiative	ECI(2012)000011	elérhető	az EPK-ról nincs említés, a weboldal új rendeltetése: online petíciós oldal

Csibor Ferenc: Sikertörténet vagy kudarcos jogintézmény?

Elnevezés	Bizottsági nyilván- tartási szám	A weboldal elérhetősége	Elérhető webol- dal tartalma
Az EU Klíma-Energia csomag- jának felfüggesztése	ECI(2012)000010	nem elérhető	
Pour une gestion responsable des déchets, contre lesinciné- rateurs	ECI(2012)000009	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegyzéseket, most is aktívan frissített
Minőségi Európai Oktatás Mindenkinek	ECI(2012)000008	nem elérhető	
Stop vivisection	ECI(2012)000007	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára,azóta változatlan
Let me vote	ECI(2012)000006	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegy- zéseket, viszont német nyelven, és csak gazdasági témában
Egy közülünk	ECI(2012)000005	elérhető	tartalmaz új híreket, bejegy- zéseket, most is aktívan frissített
EU Directive on Dairy Cow Welfare	ECI(2012)000004	nem elérhető	
A Víz és a szennyvízhálózat emberi jog! A Víz egy nyilván- nos jó, nem árucikk!	ECI(2012)000003	elérhető	reakció a gyűjtés lezárultára,azóta változatlan
Single Communication Tariff Act	ECI(2012)000002	link nem található az adatlapon (de máshonnan elérhető)	
Fraternité 2020 - Mobilitás. Haladás. Európa.	ECI(2012)000001	nem elérhető	

3-as melléklet: Az egymillió támogató nyilatkozatot összegyűjtött kezdeményezések szervezőinek eljuttatott kérdőív

ECI online presence questionnaire

The goal of the following set of questions is to gain insight from the organisers of ECI campaigns that were able to gather one million signatures, about the difficulties related to creating an online presence for the campaign, and also the positive effects of appearing in the online space.

The title of your European citizens' initiative:

PART I.

The first set of questions will be about how important online presence was during your ECI campaign.

1. During the campaign how much emphasis did you put on establishing a strong online presence? (Please choose only one answer.)

- Online presence was of high priority.
- Online presence was important, but not among the most important aspects of the campaign.
- There was attention given towards online presence, but it was not considered to be of much importance.
- Online presence was not viewed as something that needs additional attention.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

2. During the campaign how much, and what kind of resources (human, monetary, material etc.) were allocated towards maintaining an online presence? Please give a few examples!

3. Did the resource allocation change during the campaign? (Please choose only one answer.)

- While the campaign was undergoing we allocated additional resources towards maintaining an online presence.
- While the campaign was undergoing we decided to decrease the amount of resources allocated towards maintaining online presence.
- Resource allocation did not change while the campaign was undergoing.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

4. If you could redo the campaign, would online communication be of higher, priority, would it be of the same importance, or would you treat it as a less important aspect of the campaign? (Please choose only one answer.)

- Online communication and presence would be of higher priority.
- Online communication and presence would be of lower priority.
- We wouldn't approach online communication in a different way.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

PART II.

The second set of questions will be about the difficulties related to online presence.

5. How much of a challenge was dealing with the more technical aspects of creating an online presence? (Please choose only one answer.)

- It was a very challenging task.
- There were some difficulties, but they were not too challenging.
- It needed some attention.

- It was not difficult.
- It was an easy task.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

6. Which technical aspects of maintaining an online presence provided the greatest challenge? (Multiple answers can be chosen.)

- Programming
- Web design
- Social media presence
- Online marketing and reaching people

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

7. What was the greatest obstacle you came across while dealing with online communication in relation to the campaign?

PART III.

The third set of questions will be about the positive effects online presence had on the campaign.

8. During the campaign itself, did you feel some sort of positive effect coming from maintaining an online presence? (Please choose only one answer.)

- Yes, maintaining an online presence had a significant positive impact on the campaign.
- Yes, maintaining an online presence had a positive effect on the campaign, but it wasn't of much significance.
- Yes, maintaining an online presence had a positive effect on the campaign, but it was almost unnoticeable.
- No, maintaining an online presence had no positive effect on the campaign.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

9. Did appearing in the online space positively affect the number of signatures collected? (Please choose only one answer.)

- Yes, it greatly increased the number of signatures collected.
- Yes, it increased the number of signatures collected, but not by a lot.
- Yes, it increased the number of signatures collected, but it was only by a minimal amount.
- We did not notice an increase in the number of signatures collected in relation to maintaining an online presence.

Please give a short explanation for your choice in the previous question.

10. Did maintaining an online presence have some positive effect after the signature collection had ended? (Please choose only one answer.)

- Yes, it had a strong positive effect.
- Yes, the positive effect was noticeable but not too strong.
- Yes, it had some positive effects, but it was barely noticeable.
Please give a short explanation for your answer.

11. If you choose that it had some positive effects, please provide a few examples!

PART IV.

20. +1 Finally what advice would you give to potential organisers of future ECI campaigns about appearing in the online space?

4-es melléklet: Az egymillió támogató nyilatkozatot összegyűjtött kezdeményezések szervezőinek eljuttatott kérdőívre érkezett válaszok (az adott polgári kezdeményezés elnevezése nem kerül feltüntetésre)

<p>1. During the campaign how much emphasis did you put on establishing a strong online presence? (Please choose only one answer.)</p>
<p>b) Online presence was important, but not among the most important aspects of the campaign.</p>
<p>a) Online presence was of high priority.</p>
<p>a) Online presence was of high priority.</p>
<p>Please give a short explanation for your choice in the previous question.</p>
<p>in 2012 also paper collection was very important for some countries. In Spain, Belgium or Greece the majority of the signatures were on paper. Also paper allows you to mobilise your base of support. So online and paper collections were combined.</p>
<p>Könnyebb, gyorsabb, költséghatékonyabb az online gyűjtés, mint a papír alapú. Emellett a koronavírusjárvány nem is hagyott nekünk más opciót.</p>
<p>Online, and especially on social media was the easiest way to get in touch with possible supporters.</p>
<p>2. During the campaign how much, and what kind of resources (human, monetary, material etc.) were allocated towards maintaining online presence? Please give a few examples!</p>
<p>We were two people working full time and we spend an important amount (half of our time each) working online. We created a twitter account, we promoted facebook pages... and of course we had a regular news bulletin to the people that did subscribe. At the time we could not collect emails as the legislation by the EC was very restrictive.</p>
<p>A kampány anyagi nagyságrendjéről a kezdeményezés hivatalos oldala tájékoztat, hiszen itt minden 500 EUR-nál nagyobb adományt le kellett jelenteni az Európai Bizottság felé.</p>
<p>We worked with two companies specialised on social media, one for Eastern Europe, one for Western Europe. We spent a big part of our budget on creating and running ads in social media.</p>
<p>3. Did the resource allocation change during the campaign? (Please choose only one answer.)</p>
<p>a) While the campaign was undergoing we allocated additional resources towards maintaining online presence.</p>

a) While the campaign was undergoing we allocated additional resources towards maintaining online presence.
a) While the campaign was undergoing we allocated additional resources towards maintaining online presence.
Please give a short explanation for your choice in the previous question.
When the campaign kicked off in Germany we put a lot of resources online.
A kiválasztott célországban át kellett tudni ütni a kampánytémával a célközönség ingerküszöbét, ehhez sok, célzott hirdetésre volt szükség.
We increased our online presence in more countries.
4. If you could redo the campaign, would online communication be of higher, priority, would it be of the same importance, or would you treat it as a less important aspect of the campaign? (Please choose only one answer.)
a) Online communication and presence would be of higher priority.
a) Online communication and presence would be of higher priority.
b) Online communication and presence would be of lower priority.
Please give a short explanation for your choice in the previous question.
in 2022 the exposure to internet has grown...
We have built strong connections with different organisations which we could use in a new campaign. Also, the rules for social media advertising have changed since.
5. How much of a challenge was dealing with the more technical aspects of creating an online presence? (Please choose only one answer.)
b) There were some difficulties, but they were not too challenging.
b) There were some difficulties, but they were not too challenging.
b) There were some difficulties, but they were not too challenging.
Please give a short explanation for your choice in the previous question.
The online presence was a matter of ensuring that many individuals post. The real challenge was the bad quality of the EC infrastructure. In fact, we created a collecting tool before the EC did!
Több tucat nyelven kellett több aspektusból megvilágítanunk a kezdeményezés céljait, hogy az mobilizáljon különböző szoció-kulturális háttérű és eltérő történelmi tapasztalatokkal rendelkező közösségek tagjait.
We worked with specialists. Still, creating ads in more than 30 languages was a big challenge.

6. Which technical aspects of maintaining an online presence provided the greatest challenge? (Multiple answers can be chosen.)
a) Programming, c) Social media presence
d) Online marketing and reaching people
c) Social media presence
Please give a short explanation for your choice in the previous question.
see the previous one. Also, the issue of languages was a real challenge to keep the presence alive.
As we used different messages in different languages for each community, it was hard to coordinate this work.
7. What was the greatest obstacle you came across while dealing with online communication in relation to the campaign?
The variety of audiences and means of communication. Some countries didn't use Twitter, some others had only Facebook etc... at the European level, we had to keep the flow in at least 10 languages and 4 platforms.
That every community was receptive to a different message, and we would have to figure out the right message with the help of local partners and then communicate it in an accessible way in the mother language of the targeted group.
8. During the campaign itself, did you feel some sort of positive effect coming from maintaining an online presence? (Please choose only one answer.)
a) Yes, maintaining an online presence had a significant positive impact on the campaign.
a) Yes, maintaining an online presence had a significant positive impact on the campaign.
a) Yes, maintaining an online presence had a significant positive impact on the campaign.
Please give a short explanation for your choice in the previous question.
promoting several Facebook events allowed us to keep the information flow and the collection of signatures particularly in Germany, Hungary and up to a point Austria.
Maintaining a strong online presence is also helpful in evaluating your campaign, as there is a lot of data you can gather, work with and build upon. Online presence also can help in preparing the on-the-ground presence: it is much easier to convince people to support an initiative they already read/heard about.

<p>9. Did appearing in the online space positively affect the number of signatures collected? (Please choose only one answer.)</p>
<p>a) Yes, it greatly increased the number of signatures collected.</p>
<p>a) Yes, it greatly increased the number of signatures collected.</p>
<p>a) Yes, it greatly increased the number of signatures collected.</p>
<p>Please give a short explanation for your choice in the previous question.</p>
<p>The increased number made some known TV figures comment which in turn had an impact on our capacity to reach beyond our constituency.</p>
<p>We tried to combine online presence with on-the-ground presence where possible. But there were countries in which signatures were collected only online. In total, we managed to collect 800 k+ online signatures.</p>
<p>10. Did maintaining an online presence have some positive effect after the signature collection had ended? (Please choose only one answer.)</p>
<p>b) Yes, the positive effect was noticeable but not too strong.</p>
<p>a) Yes, it had a strong positive effect.</p>
<p>b) Yes, the positive effect was noticeable but not too strong.</p>
<p>11. If you choose that it had some positive effects, please provide a few examples!</p>
<p>After the ECI was presented many could only keep in touch through social media so our FB and Twitter actually increased.</p>
<p>Azon követőkkel, akiket az aláírásgyűjtési kampány során szereztünk, azt követően is tudjuk tartani a kapcsolatot.</p>
<p>After the campaign's end, we kept our followers up-to-date with all the steps we have made and did some smaller-scale campaigns as well.</p>
<p>+1 Finally what advice would you give to potential organisers of future ECI campaigns about appearing in the online space?</p>
<p>to do a proper study of what are the current trends, to work language based and to have a European and national plan to promote the collection of signatures.</p>
<p>Erre vonatkozó gondolataimat lásd itt: https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/ingredients-success-think-strategically-tailor-your-messages-and-be-persistent_en</p>
<p>Always try to have a mix of online presence, classic media and on-the-ground presence.</p>

